БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 168 (6603)
АВГУСТЫН 23
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Мухаршэбэрэйхидэй үүсхэлые дэмжэе

СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин шиидхэбэринүүд соо, сесси дээрэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ дотор манай ороной промышленностине ба хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар, арад зоной ажабайдалые улам һайжаруулха талаар хойшолуулагдашагүй шухала зорилгонууд табигдаба. Коммунистическэ парти, Советскэ правительство хадаа промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудаар арад зоной хангагдасые хоёр—гурбан жэлэй турша соо эрид дээшэлүүлхэ гэжэ хараална. Энээнэй тула хүдөө ажахые улам бүри дэбжээхэ шухала. Парти, правительство хүдөө ажахыда ехэ анхарал хандуулжа, туһаламжа үзүүлжэ байна. Колхозно таряашадай, механизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй бүхы хүсэл оролдолгоёо, эдэбхи үүсхэлээ гаргажа хүдэлмэрилөө һаа, энэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ гэээшэ.

Мүнөө манай республикын хүдөө нютагуудта хүдэлмэриин халуун саг ябажа байна. Ургаса хуряалгые ба гүрэндэ таряа тушаалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, үрһэнэй фонд хүсэдөөр байгуулха, тиихэтээ хамта тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие үргэлжэлүүлхэ зорилго колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай урда табигдаад байна. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдые зүбөөр зохилдуулан ябуулха шадабари хэрэгтэй болоно.

Ургаса хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдые хараад үзэхэдэ, олон аймагуудай колхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд тохёолдоhон байна. Баргажанай аймагай колхозууд таряа хуряалгада ороhоор хахад hара шахуу болобошье, энэ хүдэлмэриие ехэ нобшо удаанаар ябуулжа байна. Ургаса хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын график сахигданагүй. Куйтунска машинно-тракторна станци энэ шухала кампанида муугаар бэлэдхэһэн байба. Тус МТС-эй зарим комбайнууд мүнөөнһөө эхилээд заһабарида орожо, урагшаа ябанагүй. Республикын таряанажал ехэтэй аймагуудай нэгэн болохо Бичурын аймагай олон колхозууд ургаса хуряалгые эмхигүйгөөр эхилбэ. Окино-Ключевскойн МТС-эй харьяата колхозуудые абаад хараха да, тэндэ нилээд олон комбайнууд миин байна, зариманиинь элдэб шалтагаануудһаа боложо зогсоно, бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Ажалай эмхидхэл ехэ һула байна.

Иимэрхүү ба ондоошье дутагдалнууд мүн бусад аймагуудта үзэгдэнэ. Нютагуудтахи хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй органууд, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа эдэ бүхы дутагдалнуудые ябуул усадхажа, ургаса хуряалгые ба гүрэндэ таряа тушаалгые саг болзортонь, һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө эрид шууд хэмжээнүүдые дары абаха ёһотой.

Үсэгэлдэр манай газетэдэ Мухаршэбэрэй аймагай колхознигууд ба колхозницануудай, МТС-үүд болон совхозуудай механизаторнуудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хандалга толилогдобо. Тэдэнэр СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдээр урмашаад, энэ жэлэй ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр, түргэнөөр хуряажа абаха, таряа тушаалгаар гүрэнтээ болзорһоонь урид тоосохо, үрһэнэй фонд саг соонь байгуулха хүсэлэнтэй байһан тухайгаа мэдүүлбэ. Мухаршэбэрэйхид өөһэдынгөө хүсэ ба арга боломжые хаража үзөөд, социалистическэ уялгануудые абаба. Орооһото культурануудай ургаса хуряалгые сентябриин 25-һаа оройтуулангүйгөөр дүүргэхэ, овощной, техническэ культурануудай ба хартаабхын ургаса хуряалгые октябриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Мухаршэбэрэй колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгые сентябриин 15 болотор, хартаабха тушаалгые — октябриин 15 хүрэтэр, овощь тушаалгые—октябриин 10 болотор дүүргэхэ, тиигээд 25 мянган пүүдһээ бага бэшэ таряа, 15 мянган пүүд хартаабха, 15 мянган пүүд овощь гүрэндөө худалдаха уялга абаба. Энээнтэй хамта шэлэмэл таряагаар үрһэ хаажа, октябриин 10 болотор дүүргэхэ байна. Түрүү колхозууд болон механизаторнууд бүри ехэ уялгануудые абаба.

Эдэ хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар ябуулхатаяа хамта, мухаршэбэрэйхид намарай пар хахалалгые сентябриин 25-да дүүргэхэ, тэжээл бэлэдхэлые үргэлжэлүүлхэ зорилго урдаа табиба.

«Эдэ уялгануудые абаха зуураа ургаса хуряалгые, намарай культурануудай тарилгые; намарай пар хахалалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын, таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе гэжэ республикын бүхы колхознигуудые, механизаторнуудые болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бидэнэр уринабди» гэжэ мухаршэбэрэйхидэй хандалга соо хэлэгдэнэ.

КПСС-эй Областной Комитет Мухаршэбэрэй аймагай колхознигуудай, механизаторнуудай ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүсхэлые һайшааба. Тиигээд мухаршэбэрэйхидэй хандалгые үргэнөөр зүбшэн хэлсүүлхыень, таряа хуряалгые түргэнөөр, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ, таряа, хартаабха болон овощь гүрэндэ тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхэ, үрһэнэй ба фуражна фонднуудые саг соонь байгуулха талаар колхоз, совхоз, МТС ба бригада бүхэнэй эли тодо уялга абаха ябадал эмхидхэхыень партиин айкомуудые КПСС-эй обком уялгалба. Ургаса хуряалгаар ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгээр түрүү аймагуудые, МТС-үүдые, совхозуудые ба колхозуудые бэшэхын тула республиканска Хүндэлэлэй доска бии болгогдоо. Социалистическэ мүрысөөнэй дүн табан хоног бүри гаргагдажа, энэ доскада бэшэгдэжэ байха юм.

Мухаршэбэрэйхидэй үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, ургаса хуряалгые ба гүрэндэ таряа тушаалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэээшэ республикын колхознигуудай, механизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн. Колхозник ба механизатор бүхэнэй, бригада, колхоз, МТС ба совхоз бүхэнэй тус тустаа социалистическэ уялга абажа, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилөө һаа, ажахын-политическэ шухала удхашанартай энэ кампани амжалтатайгаар үнгэргэгдэхэ байна.

Нүхэд колхознигууд ба механизаторнууд! Манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын, советскэ арадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе улам дээшэлүүлхын түлөө Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын гаргадаг анхарал оролдолгодо шэн зоригто ажалаараа харюусая! Ургаса хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын үедэ социалистическэ мүрысөөе улам хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлэе!

Республикын аймагуудта убһэ хуряалгын ябаса тухай

1953 оной августын 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Убһэ һурилэлгэ	Убһэ сабшалга	Силос даралга	Аймагууд	Убһэ һурилэлгэ	Убһэ сабшалга	Силос даралга
Кабанскын	70,2	88,4	39,1	Түнхэнэй	43,7	79,2	65,3
Байкало-Кударын	66,7	93,6	25,6	Курумканай	42,9	77,1	28,7
Тарбагатайн	63,5	94,1	24,3	Баунтын	40,4	48,2	18,4
Прибайкальска	63,2	82,0	47,3	Иволгын	36,8	78,8	39,5
Кударын	62,4	86,9	48,3	Сэлэнгын	34,6	71,5	10,8
Хойто-Байгалай	60,4	5,0	26,7	Хоринн	31,7	73,9	31,2
Баргажанай	59,4	72,2	25,6	Торинн	31,0	81,1	54,6
Мухаршэбэрэй	56,2	88,9	39,7	Хэжэнгын	27,3	84,2	47,1
Закаменай	55,9	85,8	44,1	Зэдын	26,4	65,8	26,6
Бичурын	49,3	83,2	21,8	Ярууны	26,0	75,0	21,7
Кяхтын	44,5	83,4	53,1	Ахын	21,4	47,2	30,2
Заиграйн	44,1	86,1	21,2				

Нүхэд колхознигууд ба механизаторнууд! Ургаса хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты!

Ахадүү Хахимовтанай агрегадта

Эгэтын МТС энэ жэл «Сталинец—6» комбайн абаад, суута комбайнер Хахимов Загрудинда даалгажа үгөө. Хахимов Загрудин болбол үнгэрэгшэ жэлэй таряа хуряалгын үедэ самоходно комбайнаар 350 га хуряаха байһан аад, 439 га хуряаһан, 600 килограмм бензин алмаһан юм.

Энэ «Сталинец—6» комбайнай трактористаар Загрудинай дүү хүбүүн Хахимов Ярхамудин хүдэлнэ. Ярхамудин болбол үнинэй элитэ бэрхэ тракторист юм. Өөрынгөө «ДТ—54» трактораар хабарай тарилгаһаа эхилээд августын 1 хүрэтэр зөөлэн хахалалгаар 1200 га газар элдүүрилээд байна.

Эдэ хоёрой агрегат мүнөө Үльдиргын «Коммунизм» колхозой поли дээрэ ургаса хуряажа эхилээ. Түрүүшын үдэр — августын 16-да нормоёо 150 процент, хоёрдохи үдэр — 200 процент, гурбадахи үдэрөө—250 процент дүүргээ.

СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэтэй танилсаад, арад зоной ажабайдалые улам һайжаруулхын тула парти, правительствын хандуулдаг халуун анхаралаар урмашан, сезон соо 500 га хуряахабди гэжэ ахадүү Хахимовтан мэдүүлбэ.

Ц. Немтоев.

Үдэрэй 187 процент

Гашейн МТС-эй комбайнер, Мухаршэбэрэй аймсоведэй депутат Анна Ивановна Суменкова таряа хуряалгада орохо зуураа сезоной-гоо даалгабарие 150 процентһээ доошо бэшэ, һайн шанартайгаар дүүргэхэ, мүн энэ саг соо 10 процент горючи болон тоһодохо материал алмаха гэһэн уялга абаһан байгаа. Нүхэр Суменкова 7 үдэр соо 100 гектар намарай хара таряа хуряажа, үдэр бүхэндэ 8 гектарай орондо 15 гектар хадажа ябана.

Энэ амжалта яагаад туйлааб гэхэдэ, нүхэр Суменкова агрегадайнгаа ажалые зүбөөр эмхидхэнэ, комбайнайнгаа хойноһоо техническэ харууһалга һайнаар хэнэ. Гадна, үлүү саг гаргашалхагүйн тулада бункер соохи таряагаа комбайнайнгаа ябууд дунда эюулнэ.

М. Александров.

Дутагдалнуудаа ябууд усадхаха

Баргажанай аймагай колхозууд таряа хуряалгые бэлэдхэл муутайгаар угтаад, болошогүй удаанаар ябуулжа байна. Таряа хуряалгада ороһоор хахад һара тухай саг үнгэрбэшье, хэгдэһэн хүдэлмэри тон бага. Августын 19-нэй мэдээгээр, аймагай колхозуудай тарилгын талмайн 13,5 процент гү, али хамта 1401 гектар таряан хуряагдаа.

Ургаса хуряалга илангаяа XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ 10 гаран хоног соо оройдоо 70 гектар таряан хуряагдаа. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Шелковников, партийна организациин секретарь нүхэр Новиков гэгшэд таряа хуряалгада бэлэдхэлэй дутагдалнуудые ябууд усадхаха хэмжээ абанагүй.

Тэрэшэлэн Сувинска сельсоведэй Ленинэй ба Сталинай нэрэмжэтэ, мүн Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта таряа хуряалгын хүдэлмэри баһал нобшоор ябуулагдажа байна. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд С. Мисюркеев, А. Какорин, Р. Цыренов гэгшэд таряа хуряалгые шамдуулха тушаа һаналаа хүсэд табинагүй.

Мүнөө аймагай колхозуудта таряа хуряалгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһанай нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, Куйтунска МТС энэ шухала кампанида бэлэдхэл муутай байшоо. Тус МТС-эй харьяата колхозуудай полинууд дээрэ 26 комбайн хүдэлмэрилхэ ёһотой аад, мүнөө хахадыншье ябанагүй. Нэгэ комбайн мүнөө болотор заһабарилгаһаа гараадүй байһаар. XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 2 комбайн, Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 1 комбайн, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо 2 комбайн техническэ дутагдалнуудтай дээрэһээ саг үргэлжэ эбдэржэ, урагшаа ябанагүй.

Зарим колхозуудта, жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ ба Уланай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта комбайнһаа гараһан таряае тушаажа абаха, һаатуулангүйгөөр зөөхэ хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо нэгэ комбайн сохиһон таряагаа 2—3 километр холо байһан таряанай тогто хоёр үдэр соо абаашажа байгаа. Зарим колхозуудай тоогууд дээрэ таряа сэбэрлэхэ машинанууд, комбайнһаа гараһан таряае зөөхэ автомашинанууд болон мори тэргэ дутана. Энэ ушарһаа сохигдоһон таряан саг болзортоо сэбэрлэгдэнгүй, заримдаа сэбэрлэгдээгүй хара газар дээрэ олон хоног соо шоройдо худхалдажа хэбтэнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо комбайнһаа гараһан таряае сэхэ поли дээрэ адхаха ушарнууд үзэгдөө. Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, аймагай колхозууд болон Куйтунска МТС таряа хуряалгада бэлэдхэлгүйгөөр ороһон мүртөө дутагдалнуудаа ябууд түргэнөөр усадхаха тушаа шухала хэмжээ абанагүй.

Зарим колхозуудта мүн комбайнһаа гараһан таряанай тоо бүридхэл муугаар хэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо комбайнһаа гараһан таряанай тоо бүридхэл оройдоошье хэгдэнэгүй.

Ургасые гээлтэ хоролтодо оруулангүй хаһа саг соонь хуряажа абахын тулада бүхы оролдосо гаргагдаха ёһотой байгаа. Теэд иигэжэ оролдожо байһаниинь олонхи колхозуудай правленинүүдэй, Куйтунска МТС-эй дирекциин мүн аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениишье зүгһөө харагданагүй.

Д. Гыргенов.

Бүхы хүсэеэ элсүүлбэ

Кабанскын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ мүнөө 3 комбайн, 20 гаран жатка гараад хүдэлмэрилжэ байна. Таряа хуряалгада колхозой бүхы хүсэн элсүүлэгдэнхэй. Колхознигууд, илангаяа механизаторнууд эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Комбайнернууд С. Степанов, Ф. Шигаев гэгшэд түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ. Машинистнууд К. Хлыстов, Н. Кузнецов, А. Сокольников, П. Хамуев гэгшэд үдэр соо 4 гектарай орондо 5—6 гектар таряа хадана.

Мүнөө колхоз намарай хара таряа болон горох хадажа дүүргээд, таряагаа гүрэндөө тушаажа эхилээ.

А. Квасников.

Зоригтой басаган

УЛАН-УДЫН мяханай комбинат...

Ялагар сагаан банканууд конвейерэй лентэ дамжан, дээдэ дабхарһаа һолжоржо, консервнэ цехтэ ороно. Эсэстэ стерилизационно цехтэ орожо, тэндэһээ бэлэн консервэнүүд боложо гарана.

1945 ондо 17 наһатай Нина Мудрова мяха-консервнэ комбинадта түрүүшынхеэ ерээд, консервнэ цехтэ хүдэлжэ захалаа һэн. Цехын начальник «нюдэндөө галтай, энэ шуран басаган һайн лэ хүдэлмэришэн болохо ёһотой» гэжэ магтан хэлэдэг һэн. Теэд Нина үдэр, һара бүхэнэйнгөө даалгабарие үлүүлэн дүүргэдэг боложо, тэрэнэй магтаалые харюулһан байха юм.

Дайнай һүүлэй Сталинска табанжэлэй туршада Нина 7 жэлэй нормо дүүргээ бэлэй. Тиин тэрэ туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, саг үргэлжэ мэргэжэлээ дээшэлүүлэн, ажалай бүри үндэр бүтээсэ туйладаг болоо.

Нёдондо тэрэ конвейерэй бригадираар томилогдоо һэн. Тиихэдэ Нина бригадирай ажал ехэ гээд бодоно. Бодолгото болоод байхадань В. Карпова, М. Безродных болон бусад суугтаа хүдэлдэг үетэниинь нэгэн дуугаар «бидэ бултадаа өөһэдынгөө ажалые мэдэнэбди, харин бидэндэ манай бригадые түрүү зэргэдэ гаргаха шадабари ехэтэй бригадир хэрэгтэй. Гансал ши иимээр хүтэлбэрилжэ шадахаш» гэжэ харюусаһан юм. Мудрова бригадир болоод консервэ үйлэдбэрилхэ технологи һайнаар шудалжа захалаа.

Тэрэнэй бригада түрүүшын үдэрһөө ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ, конвейерэйнгээ үйлэдбэрилгые 10 процентээр ехэ болгобо. Конвейерээ хүсэд ашаглаха зорилгоор нүхэр Мудрова мастертай хэлсээд, мяха хубаарилан банкада хэжэ байдаг хүнүүдые бэе бэеһээнь холо холо табижа, даалгабаряа дүүргэдэггүй 2 хүниие сүлөөлэн, ажалай бүтээсые бүри дээшэлүүлжэ шадаа. Тиин һарынгаа даалгабари 125 процент дүүргэжэ, хүдэлмэришэдэйнь салин хүлһэн эрид дээшэлһэн байна.

Нина энээгээр һанаагаа амарангүй, үйлэдбэрилдэг продукциингаа шанарые һайжаруулхын, түүхэй эд арьбалхын, голодһо гаргадаг ябадалые усадхахын түлөө тэмсэнэ. 1952 оной туршада тэрэнэй бригада 20 мянган түхэригэй түүхэй эд алмаа һэн.

Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдые тус бригадын гэшүүд халуун зүрхэнһөө дэмжэжэ, энэ жэлдэ 1,5 жэлэй даалгабари дүүргэхэ ба гансал эрхим шанартай продукци гаргаха гэһэн уялгануудые абаба. Мүнөө 6 һарын туршада 7,5 һарын даалгабари дүүргээд, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Мүнөө нүхэр Мудрова тус конвейерэй мастер болонхой.

Н. Святогор.

Г. ЧИМИТОВ.

Түрүүшын таряа—гүрэндөө

Түгнын тала сүм нэмжырэн долгилно:
Таряан лэ, тарян бүхыдөө.
Томо колосууд мэндэшэлэн дохино:
—Түрүүшын таряа—гүрэндөө!

Колхозой агроном үзэбэ таряагаа:
—Хуряахаар болоо үглөөндөө!
Түрүүлэгшын шарай һаруултан
ялайгаа:
—Түрүүшын таряа—гүрэндөө!

Комбайнууд һубарин эхилбэл
хуряалгаа —
Колхозой поли үргэн даа!
Тугуудайнь торгонһоо үгэнүүд уляалаа:
Түрүүшын таряа—гүрэндөө!

Гансаханш ороoһо гээхэгүй хэлсээтэй—
Гамнаха хоёр нюдэндөө...
Түүхэтэ зорилго бултанда мэдээтэй:
Түрүүшын таряа—гүрэндөө!

Элеитрээр залуушуул ороoһоо сэбэрлээл
Зэсэнгүй ток дээрэ һүниндөө—
Үглөөгүүр эртэлэн абаашаха юм гээл
Түрүүшын таряа—гүрэндөө!

Түгные уруудан, «Заготзерно» шэглэн
Түргөөр шофернууд гүйлгэлдөө...
Түрэл колхозни тушаабал даа эхилэн
Түрүүшын таряа—гүрэндөө!

Закарпатска арадай хоор Улан-Удэ ерэхэнь

Августын 28-һаа 30 хүрэтэр Улан-Удэ городто Закарпатска арадай хоор гастрольно концертнүүдые үгэхэнь.

Энэ жэлэй июнь һарада хоорой байгуулагдаһанһаа хойшо долоон жэл гүйсэбэ. 1946 ондо Ужгородто эгээн түрүүшынхеэ Закарпатска дуунууд ба танцануудай ансамблиин концерт болоо һэн. Энэ хадаа Закарпатьеын түүхэдэ байгаагүй хүгжэмтэ хоровой национальна коллективэй түрүүшын алхам һэн. Тэрээнһээ хойшо хоёр жэл болоһон хойно тус ансамбль Закарпатска арадай хоор гэжэ нэрлэгдээ. Энэ хоорой составта ехэнхидээ Закарпатьеын залуушуул, уранһайханай самодеятельностиин эрхим түлөөлэгшэд оролсоно. Тэдэнэй дунда Тереза Бартфай, Клара Балог, Елена Маринина, Марта Лях, Иван Опаленник, Иван Попович болон бусад бии.

Хоорой репертуарта закарпатска дуунууд ба танцанууд гол һуури эзэлнэ. Гадна ородой ба украинска хоровой культурын эрхим жэшээнүүд болон советскэ композиторнуудай дуунуудшье бии. Саг үнгэрхэ бүри тус хоорой репертуарта композиторнууд Свешников, Захаров, Александров, Лысенко болон бусадай найруулһан ород ба украинска арадай дуунууд олошорно. Мүн композиторнууд Соловьев-Седой, Новиков, Мокроусов, Дунаевский, Блантер, Мураделиин олониитэдэ мэдээжэ болоһон зохёолнууд бии. Гастрольдо гараад ябаха зуураа хоорой коллектив өөрынгөө репертуарые белорусска, армянска, грузинска, дагестанска, азербайджанска, осетинскэ дуунуудаар нэмээдэг байгаа. Мүн иимээр танцевальна группын репертуар хүгжэһэн байха юм. Тэрээн дотор закарпатска танцануудһаа гадна, ород, белорусска, молдавска болон арадай демократиин оронуудай танцанууд оролсоно.

Долоон жэлэй турша соо хоор 1300-гаад концертнүүдые үгөө.

1951 ондо тус хоор Москвада болоһон украинска искусствын ба литературын декадада хабаадалсаа һэн. Тэрэнэй һүүлээр тус хоорой хэдэн олон артистнар орденуудаар болон медальнуудаар шагнагдаһан байха юм. Энэ жэлдэ манай хоор украинска ССР-эй 9 областьнуудаар гастрольдо ябаа. Май һараһаа эхилээд, Дальна Восток гаранхай. Тэндэ ябаха зуураа Приморско хизаарай, Урда Сахалинай, Хабаровска хизаарай городуудаар 60-аад концертнүүдые харуулаабди. Һүүлшын үдэрнүүдтэ манай хоор Чита городто концертнүүдые табижа байна.

Бурят-Монголой оперо ба балетэй театрын гоё һайхан ордон соо Закарпатьеын зол жаргалта арадай дуунууд удангүй ханхинахань. Закарпатска хоорой Бурят-Монголой республикада ерэлгэ хадаа манай ороной арадуудай хани барисаанай толотомо гэршэ мүн.

Л. Гендлин,
Закарпатска арадай хоорой түлөөлэгшэ.

Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай һургаал—манай партиин хүсэн түгэс идейнэ зэбсэг мүн

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болбол обществын эгээл түрүү ба революционно анги — хүдэлмэришэн ангиин парти мүн. Тэрэ хадаа Маркс—Энгельс—Ленин —Сталинай һургаалые бүхы ажал хүдэлмэриингөө хүтэлбэри болгожо байдаг. Марксистско-ленинскэ наукаар, общественнэ хүгжэлтын хуулинуудые, ангиин тэмсэлэй ба пролетарска революциин хуулинуудые мэдэлгээр зэбсэглэгдэһэн манай парти хадаа СССР дотор социализм байгуулжа, бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалта туйлаа.

Марксизм-ленинизм хадаа обществын материальна ажабайдалай хүгжэлтын шухала эрилтэнүүдые, хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай үндэһэн интересүүдые баримталдаг ёһотойл зүб научна теори мүн. Марксистско-ленинскэ теори хадаа ямаршье реакцида, антиин болон национальна дарлалтые яажашье хамгаалха ябадалда эсэргүү бүхэли бүтэн, научна ухаан һургаалые ажалшадта үгэнэ. Энэ теори хадаа өөрынгөө хэрэгэй түүхэтэ үнэн зүб байһанай ойлголтоор, хүн түрэлтэнииие капиталистическэ богоолшолгоһоо сүлөөлхын түлөө. коммунизмын мандахын түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө хүсэндэ этигэһэн этигэлээр хүдэлмэришэн ангиие зэбсэглэнэ.

Марксизм-ленинизм хадаа гансахан газар дэлхэйе тайлбарилдаг бэшэ, мүн тэрэниие шэнэдхэн хубилгадаг сэсэн мэргэн, творческо, революционно һургаал мүн. Олон миллион зоной ухаан мэдэрэлые гэрэлтүүлжэ, марксизм-ленинизмын идейнүүд агуухэ материальна хүсэн болодог. Энэ түрүү теориие хүтэлбэри болгожо байһан Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа манай арадые эмхидхэдэг ба нэгэдхэдэг, олон миллион ажалша зониие агуухэ түүхэтэ хэрэгтэ үргэдэг, обществые коммунистическэ ёһоор шэнэдхэн хубилгадаг байна.

«Хүдэлмэришэнэй партиие хүмүүжүүлхэдээ, — гэжэ В. И. Ленин бэшээ һэн, — марксизм хадаа засаг түрые абажа ба **бүхы арадые социализм тээшэ хүтэлжэ** шадаха, **шэнэ байгуулалтые ударидажа ба эмхидхэжэ, буржуазигүйгөөр ба буржуазида эсэргүүсэн өөрынгөө общественнэ ажабайдалые байгуулха хэрэгтэ бүхы ажалшадай ба мүлжэгдэгшэдэй багша, ударидагша, вождь байжа шадаха пролетариадай авангардые хүмүүжүүлнэ».**

Агуухэ Ленин манай партиие творческо марксизмын парти, сусаршагүй революционернүүдэй, капитализм һандараагшадай, шэнэ коммунистическэ общество байгуулагшадай парти болгон тогтооһон ба хүмүүжүүлһэн байна. В. И. Ленинэй үнэн сэхэ шаби ба соратнигынь, тэрэнэй агуухэ хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ И. В. Сталин болбол марксизм-ленинизмын теориие шэнэ түүхэтэ условинуудта тааруулан саашадань хүгжөөһэн, идейнэ ба эмхидхэлэй талаар манай партиие бэхижүүлһэн байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа ленинизмын туг доро манай ороной ажалшадые эмхидхэһэн ба жагсааһан, хүдэлмэришэн анги болон таряашадай эбдэршэгүй союзые байгуулһан, манай арадые Октябрьска революциин илалтада хүргэжэ, СССР дотор социалистическэ общество байгуулха ябадал хангаһан байна. Мүнөө Коммунистическэ парти хадаа коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулжа ба эмхидхэжэ байна. Манай партиин түүхэ, обществые революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгаха тушаа тэрэнэй бүхы героическа ажал ябуулгань хадаа ажал хэрэг дээрэ марксизм-ленинизмын хэды ехэ хүсэтэй байһыень эли тодоор харуулна.

Коммунистическэ партиин илагдашагүй ба түгэлдэр бүхэ байһанинь юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тэрэ хадаа олон миллион ажалша ниитэтэй таһаршагүй холбоогоор барисаатай, ёһото арадай парти мүн. Тэрэ хадаа түүхэдэ арад ниитын шиидхэхы үүргэтэй байһан тухай марксизмын шухала һургаалнуудай нэгыень өөрынгөө ажал хүдэлмэри дээрэ бэелүүлжэ байдаг. Ниитэ зоной, революционно ангинуудай зохёон байгуулхы хүсэндэ этигэһэн этигэл хадаа агуухэ түүхэтэ хэрэгүүдые үйлдэжэ байһан манай партиин онсо илгаануудай нэгэниинь болоно.

Ниитэ зонтой нигта холбоо барисаагүйгөөр, тэрэ барисаае саг үргэлжэ бүхэжүүлэнгүйгөөр, ниитэ зоной хэлэһые дуулажа шадангүйгөөр ба тэдэнэй эрилтые ойлгонгүйгөөр, ниитэ зониие һургахаһаа гадна, тэрээнһээ саг үргэлжэ һургаал абажа байха дурагүйгөөр партии хадаа арадай бодото хүтэлбэрилэгшэ ба вождьнь байжа шадахагүй гэжэ марксизм-ленинизм һургана.

Манай парти хадаа арад зонтой ходо холбоотой байдаг ба тэрэнэй шухала интересүүдые хэлбэришэгүйгөөр хамгаалжа байдаг хадаа лэ арад ниитэ зоной дунда агуухэ хүндэтэй болоһон байна. Парти хадаа үргэн ниитэ ажалшадай эдэбхитэй дэмжэлгэдэ түшэглэн, арадай үндэһэн интересые харадаг өөрынгөө политикые хэрэг дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Арадта алба хэхэ, арадай ажана амгалан байха байдал тухай, тэрэнэй саг үргэлжэ ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэн хангаха тухай эсэшэ сусашагүй оролдохо ябадалда парти хадаа өөрынгөө эгээ дээдын үүргые харадаг.

Советскэ арад хадаа өөрынгөө Коммунистическэ партида халуунаар дурлажа ба хизааргүйгөөр этигэжэ байдаг. Парти болбол арадай хэрэгтэ тааpaxa зүб политикые бэелүүлнэ гэжэ олон жэлэйнгээ дүй дүршэл дээрэһээ араднай ойлгобо. Советскэ хүнүүд партиин энэ политикые нэгэн һаналтайгаар дэмжэдэг байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа советскэ обществын агуухэ хүтэлбэрилхы ба шэглүүлхы хүсэн мүн.

Объективнэ экономическа хуулинуудые, обществын материальна хүгжэлтын эрилтэнүүдые нэбтэрүүлһэн Коммунистическэ партиин политика хадаа советскэ байгуулалтын шухала һууринь болоно. Мүнөө үедэ Коммунистическэ парти хадаа партиин XIX съездын дэбжүүлһэн түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ советскэ хүнүүдэй оролдолгые шэглүүлнэ, коммунизмын материально-техническэ базые байгуулхын түлөө хэлбэришэгүй тэмсэл ябуулна, ажалшадай энхэ амгалан ба культурна байдалай хэмжээе улам саашадань үргэхэ тухай эсэшэгүйгөөр оролдоно.

Манай парти хадаа коммунизм байгуулха гол зэбсэг болохо социалистическэ гүрэн тухай марксизм-ленинизмын һургаалые баримталан, Советскэ гүрэнэй экономическа хүсые эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлнэ. Хүдэлмэришэн ба таряашадай эбдэршэгүй союз, СССР-эй арадуудай хани барисаан ба нэгэдэл хадаа советскэ гүрэнэй бата бэхи байһанай үндэһэниинь болоно. Парти болбол ленинско-сталинска национальна политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлнэ, арадуудай хани барисаанай ба тэгшэ эрхэтэй идеологиин сурталаар, пролетарска интернационализмын сурталаар, бүхы оронуудай ажалшадтай ахадүүгэй холбоо барисаа тогтоолгын сурталаар советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлнэ. Арадуудай хоорондоо эбтэй байлгын политикые хэлбэришэгүйгөөр хамгаалжа байха зуураа, Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа империалистическэ реакциин али бүхы аашануудай хойноһоо хёрхоор харана, социализмда харша капиталистическэ хүреэлэлтэ үшөө бии байһаар, тэрээндэ эсэргүүсэхээр хэзээдэ бэлэн байхаяа мартахагүй гэжэ советскэ хүнүүдые ходо һургажа байна.

Демократи ба социализмын лагериин оронуудай экономическа ба политическэ хүсые һуладуулха гэжэ сролдон капиталистическэ дэлхэйн реакционно хүсэнүүд тэдэ оронууд дотор хорлолго, шпионаж, диверси эмхидхэнэ, худал үгэ тараана, хардалга гүрдэлгын кампани ябуулна. Берлиндэ болоһон событинууд хадаа эб найрамдалай дайсад фашистска провокаци хэхэ ябадалһаа сухарихагүй байна гэжэ харуулаа.

Парти хадаа политическэ үндэр һэрэмжэтэй байхаар, манай дайсадай али бүхы аашануудтай тэмсэхэдээ сухаришагүй сэхэ байхаар советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлнэ, Советскэ гүрэнэй бэеэ хамгаалха ябадалые бүхы хэмжээгээр бүхэжүүлнэ, манай арадай амгалан тайбан ажалые һэрэмжэтэйгээр хамгаална.

СССР-эй арадууд хадаа өөрынгөө хүсэнүүдтэ хэлбэришэгүйгөөр этигэн, Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствые тойрон нигтаар жагсажа, коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин илагдашагүй ба хүсэтэй байһаниинь тэрэнэй гэшүүдэй жагсанги ба булад хатуу нэгэдэлтэй байһан ябадалда байна. Манай парти хадаа программна, тактическа ба эмхидхэлэй принципүүдээр нэгэдэжэ жагсаһан коммунистнууд-нэгэнһаналтанай дайшалхы союз мүн. Тэрэ хадаа пролетарска жаяг заршамай ба эмхидхэлэй үльгэр жэшээ болоно. Хэрбээ партиин бүхы гэшүүд нэгэн зоригтой, нэгэн жаяг заршамтай, нэгэн бүхэли отряд болон эмхидэһэн байгаа һаа, хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлые бодото дээрэнь хүтэлбэрилжэ ба тэрэниие нэгэ зорилгодо шэглүүлжэ пролетариадай парти шадаха байна гэжэ марксизм-ленинизм һургана.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа али бүхы оппортунистнууд, бутаргагшад ба дезорганизаторнуудта эсэргүүсэн, марксизм-ленинизмын принципһээ али болохоор сухариха ябадалда эсэргүүсэн хайра гамгүйгөөр тэмсэһэн түүхэтэй. Манай партиин доторой ажабайдалай хүгжэлтын түүхэ хадаа парти доторхи оппортунистическэ группануудые — «экономистнуудые», меньшевигүүдые, троцкистнуудые, бухаринецуудые, национал-хэлбэрилшэдые бута сохиһон түүхэ мүн. Ленинизмын дайсадтай тэмсэһэн шанга тэмсэл соо туйлагдаһан Коммунистическэ партиин нэгэдэл хадаа тэрэнэй доторой байдалай, тэрэнэй доторой ажал-ябуулгын эгээл эли тэмдэгынь болоно. Партиин гэшүүдэй нэгэдэл хадаа партиин илагдашагүй бүхэ байһанай үндэһэниинь мүн.

Партиин дайшалхы шадабариие үргэхын түлөө, партийна жаяг заршамые бэхижүүлхын ба өөрынгөө гэшүүдэй жагсанги нэгэдэлтэй байхын түлөө тэмсэхэдээ манай парти болбол хара бэеэ хараха, партийна жаяг заршамда бүдүүрхүү хойроор хандаха мэтын жэжэбуржуазна али бүхы үзэгдэлнүүдые эрид шууд усадхадаг байна. Ямаршье сурталгүй, ямаршье һэшхэлгүй хүнүүд лэ захирхы пролетарска партида няалдаха гэжэ зайлашагүй оролдодог байна гэжэ В. И. Ленин заагаа һэн. Манай парти хадаа өөрынгөө кадрнуудые, бүхы коммунистнуудые партийна принципиальностиин сурталаар, коллективнэ хүтэлбэриин сурталаар ходоо хүмүүжүүлдэг.

«Хэрбээ ородой большевигүүд зарим нүхэдэй дура зоригые олонхиин дура зоригто ниилүүлээгүй һаа, хэрбээ тэдэнэй сугтаа ажаллажа шадаагүй һаа, ородой революциин хэрэгые гутаажа болохо байгаа, — гэжэ И. В. Сталин хэлэһэн байгаа... Сугтаа ажаллажа шадаха шадабари, зарим нэгэн нүхэдэй дура зоригые коллективэй дура зоригто нэгэдүүлхээр бэлэн байлга, энэл лэ хадаа ёһото большевистскэ эрэлхэг зориг гэжэ манайда нэрлэгдэдэг. Тиимэһээ, тиимэ эрэлхэг зориг гаргангүйгөөр, өөрынхеэрээ байха ябадалые дабангүйгөөр, өөрынгөө дура зоригые коллективэй дура зоригто мэдүүлэнгүйгөөр — иимэ шанар тэмдэггүйгөөр коллектив байхагүй, хамтын хүтэлбэри байхагүй, коммунизм байхагүй».

Манай орон соохи партийна ба гүрэнэй хүтэлбэриин дээдэ принципынь хадаа тэрэнэй коллективность, жагсанги ба нэгэдэнги ябадал болоно. Коллегиальностиин принципые наринаар сахилга хадаа орониие зүбөөр хүтэлбэрилгын үндэһэн, урагшаа амжалтатайгаар дабшалтымнай шухала услови болоно гэжэ парти һургана.

Ленинско-сталинска принципүүдые сахижа, манай парти хадаа өөрынгөө хүдэлмэриин арга методые нарижуулна, парти доторой демократиие дэлгэрүүлнэ, дороһоо шүүмжэлэл хэхэ ба өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадалые хүгжөөнэ, партийна ба гүрэнэй жаяг заршамые бэхижүүлнэ. Партиин Уставай эрилтэнүүдые нарин нигтаар сахилга хадаа партийна организацинуудай шадабариие дээшэлүүлхэ, общественно-политическэ ажабайдалай бүхы һалбаринуудта коммунистнуудай авангардна **үүргые** шангадхаха шухалын шухала нүхэсэл мүн болоно.

Манай парти болбол идеологическа хүдэлмэридэ, марксизм-ленинизмын үзэл сурталаар коммунистнуудые ба партийнабэшэ үргэн ниитые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ анхаралаа табина. Манай кадрнуудай идейно-теоретическэ бэлэдхэлые ба политическэ хатуужалые үргэхэ хэрэгтэ парти онсо анхаралаа хандуулна. Партийна ба гүрэнэй ажал-ябуулгын ямаршье һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ хэмжээ болон марксистско-ленинскэ мэдэрэлэйнь дээрэ байха бүри хүдэлмэри һайн ба үрэ ехэтэй байдаг. Тэрэнэй аша туһань ехэ байдаг. Идейно-политическэ талаараа гээгдэһэн хүн дотоодын ба гадаадын байдалые зүбөөр ойлгожо шадахагүй, политическэ хүтэлбэрилэгшын үүргые дүүргэжэ шадахагүй.

Марксизм-ленинизмын үндэһэ һууриие, общественнэ хүгжэлтын хуулинуудые гүнзэгыгөөр, творческоор шудалалга хадаа ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ ябадалдань манай кадрнуудта туһална.

Марксизм-ленинизм хадаа ажал хүдэлмэриин дайшалхы хүтэлбэри мүн. Хооһоор шүтэхэ болон сээжэлдэхэ ябадал ленинско-сталинска теоридо үндэһөөрөө харша байна. Марксизмые шудалха гээшэ тэрэнэй формулонуудые сээжэлдэхэ ба тэрэнэй зарим номнолой үзэг бүхэндэ аһаха гэһэн бэшэ. Парти хадаа марксистско-ленинскэ теоридо творческоор хандахые, тэрэнэй революционно уг удхые зүбөөр ойлгохо ябадал эринэ.

Теори ба практикын таһаршагүй холбоотой, общественнэ ажабайдалай али бүхы үзэгдэлнүүдые зүбөөр шэнжэлжэ ба ниитэлжэ шадаха, революционно практикада шэнэ замуудые нээжэ шадаха ябадалда марксизмын творческо шанар шэнжэнь түбхын түрүүндэ харагдадаг байна. Марксистско-ленинскэ теориие хайшан гэжэ хүгжөөхэ ба урагшань дабшуулхаб, өөрынгөө хүдэлмэридэ тэрэниие хайшан гэжэ хэрэглэхэб гэһэн жэшээе манай парти өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгаар харуулжа байна. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай зохёол хадаа марксизм-ленинизмын баялигта гайхамшагта ехэ нэмэлтэ болоно. СССР соо социализм байгуулгын тон баян дүй дүршэл энэ зохёол дотор научна ёһоор ниитэлэгдэнэ, социализмһаа коммунизмда шата дамжан оролгын замууд заагдана.

Партиин байлдаанууд соо шалгагдаһан өөрынгөө ударидагшын хүтэлбэри доро коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые советскэ арад амжалтатайгаар шиидхэнэ. Коммунизм хадаа ниитэ зоной зохёон байгуулхы ажалай ашаар, тэдэнэй үүсхэл болон ажалай эдэбхиин ашаар бии болоно.

Марксизм-ленинизмын үзэл сурталые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ байхадаа, манай парти болбол хүнэй бодолдо үлэһэн капитализмын үлэгдэлнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэнэ, ажал хүдэлмэридэ ба общественнэ зөөридэ нарин нигтаар хандаха тушаа бүхы ажалшадые хүмүүжүүлнэ. Парти болбол буржуазна идеологиин бүхы үзэгдэлнүүдтэй хэлбэришэгүй тэмсэл ябуулна. Манай арад хадаа дүлэтэмэ советскэ патриотизмын, арадуудай тэгшэ эрхэтэй, хани барисаатай байлгын сурталаар, Эхэ орондоо үнэн сэхэ байлгын, манай алдарта Коммунистическэ партида халуун инаг дуратай байлгын үзэл сурталаар хүмүүжүүлэгдэнэ.

Ленинско-Сталинска Центральна Комитедые тойрон нигтаар жагсаһан, арад зонтой таһаршагүй холбоотой байгаа Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болбол манай гүрэнэй хүсэ шадалые бүхэжүүлхэ, советскэ арадай бадарха ябадалда зорюулжа зохёоһон политикаяа бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлнэ. Маркс—Энгельс — Ленин — Сталинай агуухэ бата мэргэн һургаалаар зэбсэгжэһэн Коммунистическэ парти хадаа советскэ арадые урагшань, коммунизмын алдарта замаар этигэл зоригтойгоор хүтэлжэ ябана.

«Правдаһаа».

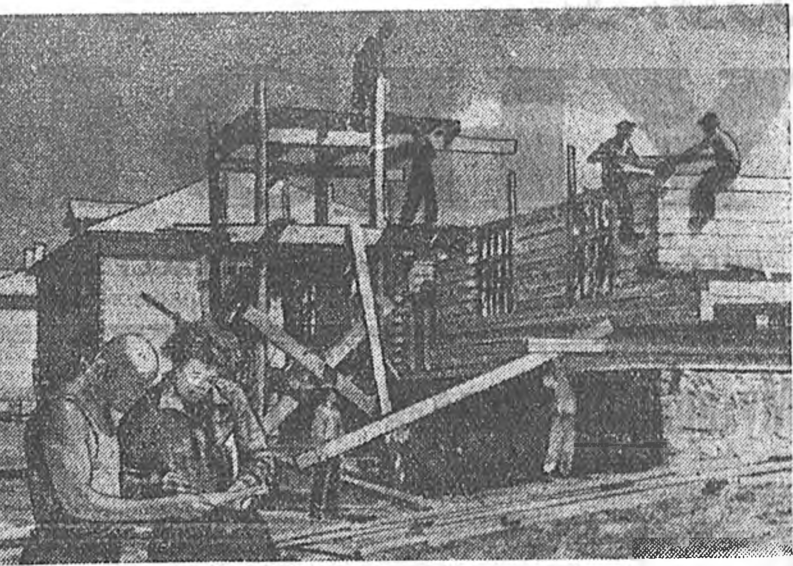

«Бурмонголстрой» трест өөрынгөө хүдэлмэришэдтэ Улан-Удын Пригородно райондо 8 квартиратай байрын гэрнүүдые барижа байна. Тэдэнэй хоёр гэр бэлэн болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус гэрнүүдэй барилга. Түрүү зэргэдэ модошо дархашуулай бригадир Г. А. Волынко (зүүн гарһаа), гэрнүүдэй барилгын мастер Н. М. Стрикунов гэгшэд гэр барилгын проект хаража байна. Нүхэр Волынкинай бригада үдэрэйнгөө даалгабариие 200—220 процент дүүргэнэ.

А. Мантаевай фото.

Түрүү бригадын ажал

Республика доторнай һүүлэй үедэ олохон томо томо барилганууд ашаглалгада оруулагдаһан ба мүнөө үшөө олон барилга бодхоогдожо байна. Эдэ барилгануудта «Бурмонголстрой» трестын № 3 барилгын участок ехэхэн үүргэ дүүргэнэ.

Тус участогай мэргэжэл ехэтэй штукатурщик Сергей Гаврилович Юровскиин хүтэлбэрилдэг штукатурщигуудай бригада һайн ажалаараа суурхана. Нүхэр Юровский 1934 онһоо хойшо энэ ажалдаа хүдэлмэрилжэ, саг үргэлжэ дүй дүршэлөө дээшэлүүлэн, 7-дохи разрядай штукатурщик болонхой. Урда жэлнүүдтэ союзай олохон томо томо городуудаар 10 гаран жэлэй туршада хэдэн ехэ барилгануудта ажаллаха зуураа, ажалай амжалтануудые туйладаг байгаа.

Манай республикын омогорхол болохо Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын байшангай гоё һайхан залнуудай хананууд ба газаа таладаншье Сергей Гавриловичын хүтэлбэри доро ба өөрынь гараар нарин гоёор штукатурдагдажа шэмэглэгдэһэн байна. Мүн городто баригдаһан байрын олон гэрнүүд тус бригадын хабаадалгатайгаар бүтээгдээ һэн.

Нёдондо жэлэй июнь һараһаа захалжа Үдэ мүрэнэй урда талада областной больницын томохон барилганууд хэгдэжэ байна. Мүнөө тэндэ черепицэ хушалтатай, сагаадаатай олохон барилганууд жэрылдэн харагдана. Жэшээлбэл, больницын электро мастерскойн байшан, склад, конюшни болон бусад байранууд бии. Һаяхан 100 ороной багтаха үхибүүдэй байшангай штукатурна хүдэлмэриие тус бригада эрхим шанартайгаар хэжэ дүүргэбэ. Мүнөө Сергей Гавриловичын хүтэлбэрилдэг бригада 8 ба 12 квартиратай хоёр дабхар гэрнүүдэй барилга хэжэ захалаа.

— Минии хүтэлбэрилдэг бригада, — гэжэ С. Юровский хэлэнэ, — ажалай гуримые наринаар сахидаг. Бригадын ажалай амжалта гол түлэб доторой журамһаа дулдыдадаг юм. Бригададамнай хүдэлмэриһөө гээгдэхэ хожомдохо ушар байдаггүй. Шэнэ ерэһэн гү, али залуу хүдэлмэришэниие һайнаар ажалай дүршэлтэй танилсуулха, хүдэлмэридөө гаргаһан дутуу дутануудыень усадхалгада туһалха гээшэ гансашье бригадирай бэшэ, мүн бригадын дүршэлтэй гэшүүн бүхэнэй уялга болонхой. Манай ажалда шухала хэрэгтэй материал—элһэ, навёстко, шабар гэхэ мэтын зүйлнүүдые саг соонь асаруулхаяа, шадаа һаа хэды үдэрэй запастай байхые оролдодогбди. Хүдэлмэриин дүүрэхэ багта бригадынгаа гэшүүн бүхэнэй ажалые хараад, үглөөдэр юу хэхыень даалгабари үгэдэгби. Энэ мүн лэ ехэхэн удхашанартай юм.

—СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин материалнууд бидэнэрые ажалай шэнэ шэнэ баатаршалгада зоригжуулна. Эхэ ороноймнай бюджедэй ехэхэн хуби арадай ажана байдалые һайжаруулгада зорюулагдана гэжэ энэ документнүүдһээ ба ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой сесси дээрэ хэлэһэн үгэһөө элеэр харагдана. Манай Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхын тулада, арадай ажана байдалые һайжаруулхын тулада Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствын табиһан анхарал оролдолгын харюуда бидэ штукатурщигууд улам эршэтэйгээр ажаллахабди. Би үйлэдбэриингөө даалгабариие 180—190 процент дүүргэдэг байгаа һаа энээнһээ хойшо 200 процентһээ доошо бэшээр, һайн шанартайгаар дүүргэхэ уялга абанаб, — гэжэ залуу штукатурщица Валентина Фролова мэдүүлнэ.

Һүүлэй мэдээнэй ёһоор энэ бригадын эдэбхитэд табадахи табанжэлэй түсэбые дүүргээд, 1956 оной даалгабаряар хүдэлмэрилжэ байна. Теэд Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин һайндэр—ноябриин 7 болотор 1956 онойнгоо даалгабари дүүргэхэ гэһэн зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ байна.

Сергей Гавриловичын оролдосотой ажалые трест үндэрөөр сэгнэдэг юм. 1949 ондо тэрэ хадаа трестын «Эрхим хүнүүд» гэһэн хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдээ һэн. Мүн 1952 ондо РСФСР-эй барилгын Министрэй үмэнэһөө «РСФСР-эй ажалшадай байха байра барилгын социалистическэ мүрысөөнэй отличник» гэһэн значогоор шагнагдаа һэн.

Тус участок үнгэрһэн долоон һарын дүнгүүдээр трест соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Августын 15-да трестынгээ дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Р. Жигжитов.

Тоогдодоггүй цех

Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай тарна цех комбинат соогоо шухала үүргэ дүүргэнэ. Юуб гэхэдэ, энэ цех комбинадай бүхы цехүүдэй гаргаһан продукциие хэхэ бочко болон хайрсагуудаар саг соонь хангаха уялгатай юм.

Энэ цехын коллектив мүнөө муубэшээр ажаллажа байна. Жэшээлхэдэ, стахановец нүхэр Синицын үдэр бүри 2—3 нормо дүүргэжэ, эрхим шанартай бочконуудые хэнэ. Мүн бочко хэдэг стахановецууд Н. Шитин, И. Скороход гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 200-һаа 290 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Теэд энэ цехтэ стахановецуудай тоо үшөөл үсөөн байна. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, комбинадай хүтэлбэрилэгшэд тус цехын ямар байдалда ороод байһые мэдэдэггүй, энэ цехтэ ямаршье анхарал хандуулдаггүй байна.

Нэн түрүүн энэ цех тон муу байратай юм. Цехын байра потологгүй дээрэһээ хүдэлмэришэд бороогой ороходо, үдэрэй халуунда ажаллажа шадангүй, нормоёо дүүргэдэггүй. Бочко ба хайрсагуудые хэхэдэ стандартна модон хэрэгтэй юм. Теэд һүүлэй үедэ стандартна модон үгтэхээ болижо, хэрэгтэ хэрэггүй модо асаржа цехын хажууда буулгажархидаг болонхой. Заримдаа бүхэли үдэр соо модон асарагданагүй. Комбинадай түлишын таһагай начальник нүхэр Дутов пилорамые модоор хүсэд хангажа шаданагүй, тиимэһээ пилорама ходоо ажалгүй тооной байдаг.

Гадна, тус цехын хүдэлмэришэд илангаяа зэр зэмсэгүүдээр тон муугаар хангагданхай. Амһарта үйлэдбэрилдэг цехтэ дархашуулай ажалые хүнгэдхэхын тула ямаршье механизацилга хэгдэнэгүй. Хэдэн арбаад жэлэй хуушарһаһан торцовочно станок мүнөө болотор эндэ хэрэглэгдэһээр. Теэд тэрэнь хүдэлмэришэдэй ажал хүнгэдхэхэ бэшэ, харин бүри хүндэдхэнэ.

Тус комбинат городской электростанциһаа электроэнерги абадаг юм. Теэд һүүлэй үедэ комбинат энеэргеэр мууса хангагдана. Зарим үдэрнүүдтэ электростанци хэдэн дахин 15—20 минутаар энерги үгэнгүй байдаг. Энэ ушарһаа хүдэлмэришэд үдэрэй 8 час хүсэд ажаллажа шаданагүй.

Комбинадай территори соо түлишэ, бочко, хайрсагууд ба барилгын материалнуудые хадагалха тусхай газар үгы юм. Тиимэһээ тэдэнь эндэ тэндэ хэбтэдэг. Мүн территори соохи харгынууд асфальтировалагдаха байһан аад, мүнөө тэрэ зангаараа байһаар.

Дээрэ дурсагдаһан бүхы дутагдалнуудые усадхажа, амһарта үйлэдбэрилгын цехын хүдэлмэри тушаа комбинадай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа һайнаар хандуулха бээз гэжэ найдагдана.

Б. Шатонов.

Хлопчатобумажна болон штапельна бүд элбэгээр гаргагдана, ассортиментнь үргэдхэгдэнэ

Москвагай болон Московско областиин хлопчатобумажна промышленность продукци гаргалгаяа ехэдхэнэ, ассортиментыень горьтойгоор үргэдхэнэ. Главмосхлоппромой предприятинууд дээрэ бүд үйлэдбэрилгэ жэлэй хоёрдохи хахадта 17 миллион метрээр ехэдхэгдэхэ. 300 шэнэ зурагууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхэ байна.

Штапельна бүдүүдые гаргалга хоёр үлүүтэй дахин ехэ болохо. Тэдэниие гоёохын тулада 100 шахуу зурагууд бэлэдхэгдэнхэй. «Трехгорная Мануфактура» болон Глуховска комбинадууд дээрэ платьенуудта болон эрэ хүнүүдэй сорочконуудта зорюулагдаһан искусственна торготой хлопчатобумажна һайхан бүдүүдые үйлэдбэрилгэ үргэдхэгдэнэ.

Главкын предприятинууд элдэб зурагуудтай мебельно-декоративна бүдүүдые үйлэдбэрилжэ эхилээ. Тэдэ Серпуховдэхи 2-дохи ситец-үйлэдбэрилгын фабрика дээрэ бүтээгдэхэ байна. Ореховско хлопчатобумажна комбинат плащиин бүдүүдые ехээр гаргажа эхилээ. Пулаадуудые үйлэдбэрилгэ жэлэй хоёрдохи хахадта ехээр үргэдхэгдэхэ байна.

Ерэхэ жэлдэ хилэн, бархатлиг бүд үйлэдбэрилгые ехээр үргэдхэхын тула бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

«Главмосхлоппромой» предприятинууд шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр зэбсэглэгдэнэ.

(ТАСС).

Намарай пар—баян ургаса ургуулха үндэһэ һуури мүн

Намарай парые саг болзортонь һайнар һайнтайгаар хахалхада, газарай хүрьһэн һайжардаг, хүсэ һайнтай болодог байна. Юуб гэхэдэ, газарай хатуужаһан хүрьһэн элдүүрилэгдэжэ, доройһоонь зөөлэн шорой дээрээ гаража үгэдэг юм. Энэ шорой хадаа шиг нойто болон агаар оруулхаар һайн байдаг тулада ургасын хүгжэлтэдэ шухала хэрэгтэй бодосууд газарай хүрьһэндэ суглардаг байна.

Саг болзор соогоо хахалагдаһан намарай пар хүдөө ажахын культурануудай үбшэн, хоротонтой ба буртаг үбһэтэй тэмсэхэ һайн арга болоно үгэдэг. Юуб гэхэдэ, намартаа элдүүрилэгдээгүй газар дээрэ буртаг үбһэнэй үрһэн ехээр унаһан байдаг. Энэ ушарһаа хойто жэлынь полинуудта буртаг үбһэн ехээр ургадаг юм. Зарим буртаг үбһэн намартаа ургаад, хүйтэн болотор үшөө нэгэ дахин үрһэ үгэдэг юм. Буртаг үбһэн хадаа ургасын хэрэглэхэ шиг нойто болон тэжээлэйнь зүйлые хубаалдажа, тэдэнние дарахаһаа гадна, хүдөө ажахын культурануудай элдэбын үбшэнние улам һужэрүүлдэг байна.

Намарай пар хахалалгын үшөө нэгэ һайн талань юуб гэхэдэ, колхозууд хойто хабарынь газараа хахалалтагүй, тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ хээд лэ, богонихон болзор соо тарилгаяа дүүргэхэ арга боломжотой болоно. Намарай пар хүдөө ажахын культурануудай ургаса дээшэлүүлгэдэ туһалдаг байна. Энээнние манай республикын түрүү колхозууд болон таланажалай бригаданuудай хүдэлмэри гэршэлнэ.

Ерэхэ жэлдэ баян ургаса хуряахын тулада энэ намартаа республикын колхозууд болон МТС-үүд намарай пар хахалха түсэбөө заатагүй дүүргэжэ, 1954 ондо пар болон намарай пар дээрэ хүдөө ажахын бүхы культурануудые тариха зэргэтэй.

Намарай парые урда тээнь лущенги хээд, гүнзэгыгөөр хахалха шухала. Хэрбээ ороогhото культурануудые хуряагаад, удаань лущени хэнгүйгөөр газарые хахалжархёо һаа, тэрэ дээгүүр хэбтэһэн буртаг үбһэнэй үрһэн газар доро гүнзэгы саана оробошье, хойшо хойноодоо хахалхада урбуулагдан дахин дээрээ гаража, буртаг ногоон бүри ехээр ургадаг байна. Тэрээнһээ гадна, таряа хуряагаад, лущени хэнгүйгөөр орхижорхиходо, буртаг үбһэн хүйтэн болотор үшөө нэгэ дахин үрһэ үгэдэг байна. Тиимэһээ хуряалга хэтдэһэнэй һүүлээр поли дээрэхи соломые удаарууланrүйгөөр суглуулжа, соломын узуурта 4—5 сантиметр гүнзэгытэйгөөр лущени хэхэ тон шухала.

Газар доро саана оробон ута үндэһэтэй ногоотой газарта 10—12 сантиметр гүнзэгыгөөр лущени хэхэ хэрэгтэй. Хяаг ногоотой газарта дисковэ лущильнигуудые хэрэглэжэ болоно. Энэ лущильник хяаг ногоонэй үндэһые таһар хэршээд гарадаг байха юм. Иигэжэ жэжэхэнээр хэршүүлшэһэн үндэһэнүүд хахалхада газар доро саана ороод, ухэдэг байна. Мүн лущени хэһэнэй һүүлээр 15—20 хоножо буртаг ногооной үрһэн дахинаа ургажа захалдаг байха юм. Энэ үедэнь намарай пар гүнзэгыгөөр хахалжархихада, ургажа байһан буртаг үбһэн шорой доро даруулжа хосордог.

Намарай парые заатагүй предплужнигтай плугаар хахалха хэрэгтэй. Иигэжэ хахалхада газарай хатуужаһан хүрьһэн предплужнигаар 10 сантиметр хүрэтэр гүнзэгыгөөр эсхэгдэжэ, борозда соо хаягдаад, плугаар гаргагдаһан зөөлэн шоройгоор хушагдадаг байна. Энэ аргын үшөө нэгэ һайн талань юуб гэхэдэ, предплужнигтайгаар хахалхадаа гүнзэгыгөөр хахалха хэрэгтэй болодог. Ушарынь, предплужнигаар 10 сантиметр гүнзэгытэйгөөр эсхэгдэжэ, борозда соо хаягдаһан газарай хүрьһые зөөлэн шоройгоор хүсэд һайнаар хушахын тулада үшөө 10 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалха хэрэгтэй юм. Иигэжэ намарай пар 20—26 сантиметр гүнзэгытэйгөөр хахалагдана.

Гэбэшье, хододоо энэ тухай гүнзэгытэйгөөр хахалаад лэ байжа болохогүй. Юуб гэхэдэ, манай республикын колхозууд хэдэн жэл удаа нэгэ янзын гүнзэгытэйгөөр газараа хахалжа байһаниинь, мүнөө ехэнхи полинуудай хахалагдадаг газар дороо улатай болошоо. Хахалагдадаг газарай дороо улатай болоходо ургаса бага болодог юм. Энэ дутагдалые зайсуулхын тулада республикын колхозууд мүнөө жэл газарай хүрьһые гүнзэгы саагуур хахалуулха ёһотой.

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ намарай парые саг болзортонь хахалалга хадаа ехэхэн удхашанартай. Түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл дээрэһээ харахада, намар эртэ хахалагдаһан пар дээрэ хойто жэлынь хэгдэһэн тарилгаһаа һайн ургаса ургана. Тиимэһээ шэниисэ, хара таряа, сахарна свёкло, гречихэ, хартаабха, корнеплодууд гэхэ мэтын хэдэн үнэтэ культурануудые тариха газарта намарай парые эртэлэн хахалха шухала.

Хада ташалан газарта намарай пар хахалхадаа, нэгэдэхеэр, бороогой ба һайрамай уһа тогтоохын тулада, хоёрдохёор, аадарай ба һайрамай уһанай урдахада хотогор газарнуудаараа ехээр угаагдажа, гангатахагүйнь тулада полиёо хүндэлөөшэнь хахалха хэрэгтэй. Мүн энэ зорилгоор хала ташалангай полинуудта хүндэлөөшэнь гүнзэгы бороздануудые татаха шухала.

Манай республикын эрхэ байдалда газарай хүрьһэнэй шиг нойтоёо табижа хаташахагүйн тулада намарай парые хахаламсаараа борнойлхо хэрэгтэй.

Мүнөө манай республикын колхозуудта хаа хаанагүй таряа хуряалга захалба. Тиихэтээ хамта, намарай пар хахалалгын һайн сагые үнгэргэнгүйгөөр, энэ хүдэлмэриие саг болзортонь дүүргэжэ, 1954 ондо хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса хуряалгын үндэһэ һуури табиха хэрэгтэй.

С. Еланов, агроном.

Иволгын аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо коммунист П. Г. Головин 4 жэл соо үнеэдые адуулжа байна. Тэрэ хадаа малай хойноһоо һайнаар харууһалжа, үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхэ ба таргалуулха талаар жэл бүри һайн амжалтануудые туйладаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тэрэнэй адуулдаг үнеэд уһа уугаад, голой эрье шадар байна. Хүреэ соо—нүхэр П. Г. Головин.

З. Веснинагай фото.

ИВОЛГЫН АЙМАГТА

ОВОЩЬ ГҮРЭНДӨӨ ТУШААНА

Аймагай түрүү колхозууд овощиин баян ургаса хуряажа байна. «Коммунизм» колхоз гүрэндэ үгэрсэ тушаалгые аймаг соогоо түрүүлэн дүүргэбэ. 158 центнерэй орондо 450 центнер тушаагдаа. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ, «8-е Марта» колхозууд түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргэбэ.

Мүнөө һонгино, капуста болон бусадые аймагай колхозууд гүрэндөө тушаажа захалаа.

ТҮРҮҮ БРИГАДА

Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин сабшалан дээрэ Иволгын МТС-эй нүхэр Н. Жаповай хүтэлбэрилдэг № 4 тракторна бригада хүдэлмэрилнэ. Мүнөө тус бригада 320 гектар сабшаад, 850 га тармаад байна.

Һаяхан МТС-эй дирекциин ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан туг энэ түрүү бригадада барюулагдаба.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ АШААР

Пищекомбинадай коллектив СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байгаа. Энэнэй ашаар тус пищекомбинат продукци гаргалгаар августын 15 болотор һарынгаа үйлэдбэриин түсэбые 92 процент дүүргээ.

КОЛХОЗУУДАЙ ХУБААГДАДАГГҮЙ ФОНД УЛАМ УРГАНА

Жэл ерэхэ тудам колхозуудай олзо доход ургана. Тингэжэ хубаагдадаггүй фонд улам ехэ болгохо арга боломжо колхозуудта олгоно. Жэшээлхэдэ, 1952 оной августын 15-най байдалаар, аймагай 13 колхозууд хамта 397 мянган түхэриг мүнгэ хубаагдадаггүй фондо оруулһан байгаа һаа, 1953 оной августын 15 хүрэтэр 646 мянган түхэриг оруулһан байна. Энэнь нёдондо жэлэй бүхы оруулалтада орходоо 105 мянган түхэригөөр ехэ болоно.

Колхозой хубаагдадаггүй фондые саг үргэлжэ арьбадхахын түлөө «Улаан Оронго», Маленковой нэрэмжэтэ, «8-е Марта» колхозуудай правленинүүд оролдоно. «Улаан Оронго» колхозой правлениин сметын ёһоор хубаагдадаггүй фондо оруулха мүнгэеэ мүнөө бултыень шахуу оруулаа.

А. Антонов.

Тобшо сигналнууд

Банитай хэзээ болохо юм? Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз мүнөө болотор банигүй байһаар. Энээн тухай колхознигууд хэды дахин асуудал табибашье, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Хандажапов бани барилгада анхаралаа хандуулнагүй. **А. Дондоков.**

Номууд хомор. «Аршан» курортын клубай дэргэдэ яһала олон номуудтай библиотекэ бии юм. Бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номуудые уншаха дуратай хүнүүдэй яһала олон байбашье, тэдэнэй хүсэлэн бэелүүлэгдэнэгүй. Юуб гэхэдэ, бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн нэгэшье ном энэ библиотекэдэ үгы байна. Мүн эндэ бурят-монгол хэлэн дээрэ гарадаг газетэнүүд байдаггүй.

Б. Шоёнов.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Колхозой түрүүлэгшын хойшо татадаг дээрэһээ...

Илангаяа үбэлэй сагта малые уһаар хангаха гээшэ тон шухала. Малай ашаг шэмэ үгэлгөө дээшэлүүлхэ, хүсэ шадалаа алдангүй ондо оролгодо уһан айхабтар туһатай зүйл юм гэжэ наукашье заадаг, түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлшье харуулдаг байна. Харин энэ ушарые Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыремпилов хэрэгсээдэггүй. Юуб гэхэдэ, тус колхозой нийтын мал, илангаяа Халзан хүнды, Хандидай, Субэгтын эхин гэжэ газарнуудтахи фермэнүүдэй мал үбэлэй сагта оглолон уһа уунгүйгөөр, хээрын саһа эдеэд, ондо ородог байна. Эндэ дулаанай сагта урдажа байдаг багахан горхонууд үбэлдөө хүрэшэдэг, дүтэ тойрон булаг, харза ба худагууд үгы юм. Энэ ушарһаа боложо, мал ехээр турадаг, гарзалдаг байна. Уһаар иимэ дутамаг байһан аад, худагуудые юундэ малтуулнагүйбта гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыремпиловһээ асуухада: «манайшни эндэхи мал үбэлдөө саһа эдеэд ябадаг дээрэһээ уһагүй байхадаа ядаггшьегүй юм» гэжэ харюусана. Энэ һанал бодолынь тон буруу байна. Зүгөөр нүхэр Цыремпиловэй иимэ һанал бодолтойшье байгаа һаань, энэ жэлэй эхеэр болоһон хамтынгаа суглаан дээрэ колхозой гэшүүд малай үбэлжэдэг олохон газарнуудта худагуудые заатагүй малтаха гэжэ шиидхэбэри гаргаһан байгаа. Теэд мүнөө колхозой түрүүлэгшын хойшо татадаг дээрэһээ нэгэшье худаг малтагданагүй.

П. Дамдинов.

Худалдаа наймаанай гурим эбдэнэ

Закаменай аймпотребсоюзай Шара-Азаргын сельпогой хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай эрилтые һайнаар хангажа шаданагүй. Тэдэнэр өөрынгөө уялгада хойрогоор хандана, худалдаа наймаанай гурим эбдэнэ.

Тус сельпогой хүдэлмэрилэгшэд аймпотребсоюзай складһаа һайн эд бараа асархадаа худалдаанда гаргадаггүй, харин Цакир тосхонһоо Шара-Азаргын сельпо хүрэтэрөө энэ тэрэ танил хүнүүдтээ . хубааһаар дууһадаг юм.

Мүн энэ магазинай продавец худалдаа наймаанай гурим сахинагүй. Жэшээлхэдэ, августын 8-най үдэр тус магазинда тюль табигдаһан байгаа. Эндэ хүлеэжэ байһан хүнүүдтэ тюль хүртөөгүй. Продавец Зундуева хүлеэжэ байһан хүнүүдтэ худалдаагүй, харин сельпогой хүдэлмэрилэгшэдтэ хубаагаа юм. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд Колесова, Викулина, Викулин гэгшэд хэдэн метр тюль абаа.

Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Норбоев худалдаа наймаанай гурим өөрөө эбдэнэ. Тэрэ хадаа эндэхи хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, һургуулиин багшанар ба бусад албахаагшадта хилээмэ, талха наймаалхадаа список табижа, нормоор үгэдэг юм.

Энэ сельпогой хүдэлмэрилэгшэд бригада ба малажалай фермэнүүдээр нүүдэл наймаа эмхидхэнэгүй.

Аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд тус сельпогой хүдэлмэриие шалгадаггүй, дутагдалнуудыень усадхаха талаар ямаршье хэмжээ абадаггүй байна.

Д. Санжиев, Д. Шагдуров.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри муугаар табигданхай

Хэжэнгын аймагай «Манай ажал» колхозой Хүлэрэгтэдэхи тэжээл бэлэдхэлэй бригадада ажалладаг хүдэлмэришэдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри муугаар табигданхай. Тус бригадын эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо эндэ улаан булан байгуулагдаагүй байһаар. Тиимэһээ бригадын гэшүүд сүлөөтэй сагтаа һони һонин ном болон журналнуудые уншаха аргагүйдэнэ. Избач нүхэр Мясников бригадада оройдоошье ерэнэгүй.

Тэжээл бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо эндэ оройдоол нэгэ дахин кино харуулагдаа. Тэрэшэлэн бригадынхидта газетэ ехээр хожомдожо ерэнэ.

Колхозой правлени болон партийна организаци тус бригадада культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулха зэргэтэй.

С. Бадмаин.

Шэнэ байранууд баригдаба

Нийтын адуу малые гансашье үбһэ тэжээлээр бэшэ, мүн типовой дулаан байраар хангаха гээшэ малажалые саашадань амжалтатайгаар хүгжөөлгын шухала нүхэсэл болоно. Кабанскын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Черников), партийна организаци (секретариинь нүхэр Шигаев) байгша ондо малай байрануудые барилгын хүдэлмэри һайнаар эмхидхээ. Нэн түрүүн барилгын материал элбэг ехээр бэлэдхэгдээ. Түсэбэй ёһоор 600 кубометр модо бэлэдхэхэ байгаа һаа, энэ колхоз 900 кубометр бэлэдхэһэн байха юм. Бэлэдхэһэн модоёо өөрынгөө пилорамаар хюрөөдэнэ. 13 хүнһөө бүридэһэн барилгын саг үргэлжын бригада барилга дээрэ хүдэлмэрилнэ. Мүнөө жэл 120 толгой үхэрэй, 100 толгой тугалай байха нэгэ—нэгэ типовой байранууд баригдаа. Гадна, 25 тонныи багтаамжатай овощехранилищи, 700 центнер таряа хэхэ амбар баригдаа. Мүнөө барилгын бригадынхид барилга хэжэ үргэлжэлһөөр.

А. Быков.

Румынска арадай агуу ехэ һайндэр

Мүнөөдэр румынска арад түүхэтэ үдэрые — фашистска дарлалтаһаа оронойнгоо сүлөөлэгдэһэнһөө хойшо гүйсэһэн юһэдэхи ойе тэмдэглэжэ байна.

1944 оной августын 23-да, Ясско-Кишиневско зүгтэ гитлеровскэ армиинуудые советскэ сэрэгүүдэй бута сохиноной эсэстэ, румынска арад фашистска богоолшолгын гэнжые мултаран хаяад, Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро Антонескуһэй фашистска диктатурые унагааһан ба гитлеровскэ Германида эсэргүү дайнда ороһон байха юм.

Энэ түүхэтэ событиин һүүлээр хахад жэл заахан үлүүтэй үнгэрөөд байхада —1945 оной март соо — хүдэлмэришэн анги ажалша таряашадтай холбоотойгоор ороной бүхы демократическа хүсэнүүдые өөрынгөө тойруулан жагсаажа, бодото демократическа правительствын харта хуули засагай орохо ябадалые туйлаһан ба шэнэ ажабайдал байгуулжа эхилһэн байна.

Реакциин хатуу шанга эсэргүүсэлтые эбдэжэ, румынска арад монархиие, хуушан буржуазно-помещигуудэй гуримуудые усадхаа, ороной экономическа, политическэ болон культурна хүгжэлтын хизааргүй перспективэнүүдые бии болгоһон арадай демократическа байгуулалта тогтоогоо.

Румыниин ажалшад томо болон дунда промышленностиие, транспорт, банкнууд болон страховой обществонуудые национализировалжэ, гадаадын худалдаа наймаанда гүрэнэй монополи тогтоожо, капитализмын экономическа үндэһэ һууринуудые таһалһан, гадаадын капиталһаа ороной экономикын дулдыданги байдалые усадхаһан ба түсэбтэ социалистическэ үндэһэ һуури дээрэ арадай ажахын хүгжэхэ бата бэхи база байгуулһан байха юм.

Румынска арад индустриализацилгын хэрэг эхилжэ, өөрынгөө эршэмтэй шанга ажалаар, мүн тэрэшэлэн Советскэ Союзай али бүхы, һайн һайхан туһаламжын ашаар экономикынгоо түргэн, хүсэтэ дэбжэлтэ туйлаа.

Бүри 1948 оной эсэс багта Румыниин промышленна үйлэдбэри дайнай урда тээхи хэмжээгээ үлүүлээ. 1949—1950 онуудта арадай ажахын түрүүшын түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй эсэстэ орон доторхи промышленна үйлэдбэри 1948 онойхитой сасуулхада 2,4 дахин ургаа. Мүнөө Румыниин ажалшад 1951—1955 онуудта арадай ажахые хүгжөөлгын табанжэлэй түсэбые, социализмын үндэһэ һуури байгуулгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Тиихэтэй хамта оронние электрификацилгын арбан жэлэй түсэб бэелүүлэгдэнэ.

Табанжэлэй түсэб хадаа металлургическа, нефтяной, нүүрһэнэй, машина бүтээлгын промышленностиие саашадань хүгжөөхэ, энергетическэ базые горьтойхоноор үргэдхэхэ, мүн тэрэшэлэн хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөхэ гэжэ хараална. Барилгын хүдэлмэринүүдэй хэмжээн 1950 онойхитой сасуулхада 1955 ондо 200 процент болохо байна. Табанжэл соо шэнэ фабриканууд болон заводууд баригдаха, хуушан предприятинууд шэнэдхэгдэхэ байна. Бүхы промышленностиин валовой продукци 1950 онойхитой сасуулхада 1955 ондо 244 процент болохо юм. Табанжэлэй түсэб хадаа мүн тэрэшэлэн хүдөө ажахын механизациие саашадань үргэдхэхэ гэжэ хараална. Табанжэл соо 290 шэнэ машинно-тракторна станцинууд байгуулагдаха. Бүхы машинно-тракторна паркнь 31 мянган тракторатай, мянган комбайнтай, 3250 молотилкануyд болон хүдөө ажахын бусад олон машинануудтай болохо. Эдэ бүхы хадаа ажалшадай материальна болон культурна хэмжээнэй саашанхи ургалтые хангалгада зорюулагдана.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөһэнэй ашаар арад нийтын материальна болон культурна байдал хэмжээгүй ехээр һайжарха юм.

Хоёр табанжэлэй шухала хубинь —орсниие электрификацилгын арбан жэлэй түсэб хадаа 1196 мянган киловатт хүсэтэй 13 теплоэлектроцентраль, бүхы дээрээ 764 мянган киловатт хүсэтэй 24 гидроэлектростанци болон нютагай удхашанартай хэдэ хэдэн электростанцинуудые бариха гэжэ хараална.

Электрификациин түсэбые дүүргэһэнэй эсэстэ орон дотор нэгэ хүн бүридэ хүртэхэ талаар абахада электростанцинуудай нийтэ хүсэниинь дүрбэ үлүүтэй дахин ехэ болохо байна. Электроэнергиин энэ ургалта хадаа промышленностиин, транспортын, хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтэдэ, ажалшадай материальна жаргалта байдалай болон культурын ургалтада ехээр нүлөөлхэ байна.

Арадай ажахые хүгжөөхэ талаар эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар Румыни аграрна орон байһанаа хүгжөөгдэмэл промышленностьтай, механизированнэ хүдөө ажахытай индустриально-аграрна орон болохо юм.

Румынска гүрэнэй промышленность түргэн темпээр хүгжөөгдэнэ. Тэрэ хадаа мүнөө үеын шэнэ техникын ашаар урдань хилын саанаһаа асарагдадаг байһан олон зүйлэй продукциие үйлэдбэрилдэг болонхой. Мүнөө орон дотор гусенична тракторнууд, ашаанай автомобильнууд, комбайнууд, паровозууд, нефтяной болон электротехническэ түхеэрэлгэнүүд, металл үйлэдбэрилгын станогууд, шарикоподшипнигууд, далайн ба гол мүрэнэй судналнууд, бусад олон машинанууд болон түхеэрэлгэнүүд бүтээгдэнэ. Ороной бүхы промышленна продукциин хахадһаа үлүүнь машина бүтээлгэдэ хүртэнэ.

Шэрэм ба булад үйлэдбэрилгэ, нефть, шулуу нүүрһэ, түмэр болон бусад малтамалнуудые үйлэдбэрилгэ жэлһээ жэл бүридэ хэлбэришэгүйгөөр ургана.

Арадай ажахые түсэбтэ ёһоор хүгжөөдэг болоһон жэлнүүдтэ орон дотор промышленна үйлэдбэриин нийтэ хэмжээнь гурба дахин ургаһан ябадал хадаа Румыниин экономическа хүгжэлтын амжалтануyд тухай эли тодоор гэршэлнэ. Хэдэн арбаад томо промышленна предприятинууд баригдана, тэдэ предприятинуудта комплексно түхеэрэлгэнүүдые Румыни Советскэ Союзһаа абана.

Румынска деревнидэ ехэ хубилалтанууд болоо.

Ороной социалистическэ индустриализациин ехэ амжалтанууд, — деревниие һайндуранай ёһоор кооперировалхэ ба хүдөө ажахые эршэмтэйгээр механизацилха гэжэ хараалһан румынска хүдэлмэришэнэй партиин политика хадаа Румыниин урдань гээгдэнги байһан хүдөө ажахые томо механизированнэ ажахы болгохо шухала условинуудые байгуулаа.

Румынска Арадай Республика. Констанцын шадар Фетешти гэжэ гүрэндэ хамаатай садууд байдаг юм. Тэндэ шэнэ дождевальна агрегат хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй ашаар сад уһалагдадаг болоо. Дождевальна энэ установко хадаа 200 үлүүтэй гектар талмайн хүрьһые хэрэгтэй зэргээрнь шиигтэй байлгажа шадаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ дождевальна агрегат. **ТАСС-эй фотохронико.**

Бүхы орон дотор ажалша таряашад хамтын ажахыда болон хамтадаа газар эдлэлгын товариществонуудта (ТОЗ-нууд) һайн дураараа нэгэдэнэ. Мүнөө үедэ республика дотор хамтын 1966 ажахынууд, хамтадаа газар эдлэлгын 2 мянга шахуу товариществонууд бии. Тэдээндэ ажалша таряашадай 280 мянга гаран бүлэнэр нэгэдэнхэй. Гүрэнэй ба хамтын хүдөө ажахынууд, ТОЗ-нууд ороной таряанай газарай дүрбэнэй нэгэ хуби шахууень эзэлнэ.

Тэдэ ажахынууд түрүү советскэ агротехникые хэрэглэжэ, үндэр ургаса туйлана. Олохон хамтын ажахынуудта болон ТОЗ-нуудта гектар бүриин ургасань үмсын ажахынуудайхида орходоо 25—50 процентээр үлүү байна.

Хүдөө ажахые социалистическээр шэнэдхэн байгуулгада машинно-тракторна станцинууд шухала үүргэ дүүргэнэ. Мүнөө үедэ орон дотор 9650 тракторгай, хүдөө ажахын 25 мянга гаран прицепной машинануудтай 218 машинно-тракторна станцинууд бии.

1953 оной хоёрдохи квартал соо арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн ябадал хадаа румынска экономикын ургалтые эли тодоор гэршэлнэ. Румынска Арадай Республикын Центральна статистическэ управлениин мэдээсэлэй ёһоор, бүхы дээрээ промышленностиин валовой продукци үйлэдбэрилхэ түсэб 101,1 процент дүүргэгдэнхэй. Хүдөө ажахыда, румынска ажалшадай материальна болон культурна байдалые һайжаруулгада 2-дохи квартал соо горьтойхон амжалтанууд туйлагдаа.

Румынска Арадай Республикын экономиконь обществын материальна болон культурна эрилтэнүүдые һайнаар хангаха гэһэн зорилготойгоор хүгжөөгдэнэ. Ороной арадай ажахын хүгжэхэтэй хамта ру-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

ООН-эй Генеральна Ассамблейн Политическэ Комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 20. (ТАСС). Үсэгэлдэр ООН-эй Генеральна Ассамблейн Политическэ Комитедэй үдэрэй заседани дээрэ Корея тушаа политическэ конференци зарлаха тухай асуудалые болон тус конференцидэ хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлөө. Дальна Востогто бата бэхи эб найрамдал хангажа шадамаар бүхы гүрэнүүдэй тус конференцидэ хабаадаха ябадалдань haад хэхэ гэhэн Холбоото Штадуудай hэдэлгэнүүд шүүмжэлэгдэв.

Советскэ делегациие толгойлогшо А. Я. Вышинский заседани дээрэ үгэ хэлэжэ, Корейдэхи эблэрэлгын тон ехэ удхашанар тухай заahан ба корейскэ асуудалые эбэй ёhoop шиидхэхэ шухала хэмжээнүүд тухай хэлэhэн байна.

Августын 20-до Политическэ Комитедэй үглөөнэй заседани Чехословакиин делегациие толгойлогшо Секаниновагай үгэ хэлэлгээр эхилбэ. Чехословакиин арад бусад оронуудай эб найрамдалда дуратай арадуудтал адли Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээндэ гар табиhан тушаа мэдээсэлые хүхюу баяртайгаар угтаа гэжэ Секанинова хэлээ. Эблэрэлгэ баталха ба корейскэ асуудалые эбтэ ёhoop шиидхэхэ арга зам олоhон Корейскэ Арадай Демократическа Республикын болон Хитадай Арадай Республикын үүсхэлые бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадууд haйшаалтайгаар дэмжээ гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Корейдэхи дайн сэрэгые болюулха ябадалда эхинhээ хойшо зорюулагдаhан Советскэ Союзай эсэшэ сусашагүй ажал-ябуулгань эб найрамдал тээшэ эрмэлзэдэг чешскэ болон словацка арадуудай дура зоригые ба эрмэлзэлгые гэршэлэн харуулhан Чехословакиин правительствын зүгhөө хододоо дэмжэгдэдэг байна гэжэ Чехословакиин түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Тиимэhээ Корейдэхи дайн сэрэгые болюулhан ябадал хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ арадуудай агууехэ илалтань, дайн hүжэрөөгшэдэй диилдэлгэнь мүн.

Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдэй ямар оршон байдалда болоhон тухай тодорхойгоор хэлээд, Чехословакиин түлөөлэгшэ уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые болюулха ябадалда эсэргүүсэжэ байhан хүсэнүүд тухай Политическэ Комитедтэ hануулhан ба политическэ конференци тухай асуудалые зүбөөр шиидхэхын түлөө Генеральна Ассамблейн бүхы хүсэл оролдолгоёо гаргахань шухала гэжэ заahан байна.

Чехословакиин делегаци хадаа Советскэ Союзай делегациин табиhан резолюциин проект баталхын түлөө голосовалха байха гэжэ Секанинова түгэсхэлдөө мэдүүлбэ.

Корейскэ асуудалаар США-гэй толгойлhон оронуудай бүлэгэй табиhан резолюциин проектые зохёолсоhон Турциин түлөөлэгшэ Сарпер үгэ хэлэжэ, «Политическэ Конференци дээрэ хүсэнүүдэй тэнсэhэн» ушарhaa резолюциин советскэ проектые дэмжэжэ шадахагүй байhанаа мэдүүлбэ. Тиихэтэйгээ хамта турецкэ делегат политическэ конференциин хүдэлмэридэ хабаадахыень Советскэ Союзые ба Индиие уриха тухай дурадхалые дэмжээ.

Заседаниин түгэсхэлдэ үгэ хэлэhэн Англиин түлөөлэгшэ Ллойд гэгшэ резолюциин советскэ проектын миил зарим хубииень дэмжэжэ шадаха байhанаа мэдүүлбэ. Тэрэ хадаа политическэ конференциин хүдэлмэридэ хабаадахыень Советскэ Союзые болон Индиие уриха тухай дурадхалые баталхын түлөө английска делегаци голосовалха гэжэ хэлээ. Английска түлөөлэгшэ хадаа Корейдэхи дайнда хабаадаhан зарим оронуудай нэрлэгдээгүй байhан СССР-эй резолюциин проекттэй hаналаа нэгэдэжэ шадахагүй байhанаа мэдүүлээ. Эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталhан талануудай hаналаа нэгэдээд байhан сагтань конференциин шиидхэбэринүүд баталагдаhан дээрэ тоологдохо гэжэ бэшэгдэhэн резолюциин советскэ проектын түгэсхэлэйнь хуби намда «эли бэшэ» байна гэжэ Ллойд мэдүүлбэ.

Комитедэй үглөөнэй заседани энээгээр дүүрэв.

Августын 20-ной үдэрэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, августын 20. (ТАСС). Августын 20-до Политическэ Комитедэй үдэрэй заседани дээрэ Филиппинын, Грециин, Югославиин делегадууд болон гоминдановец үгэ хэлээ. Холбоото Штадуудай толгойлжо байhан бүлэг гүрэнүүдэй корейскэ асуудал тушаа табиhан резолюциин проектые зохёолсоhон Филиппинын ба Грециин делегадууд тус проектые haйшаан үгэ хэлээ. Филиппинскэ делегат политическэ конференцидэ Индиие уриха тухай дурадхалые дэмжээ.

Грециин, Филиппинын делегадууд политическэ конференциин хүдэлмэридэ өөhэдынгөө оронуудые хабаадуулха гэжэ оролдоно.

Корейскэ асуудалые зүбөөр шиидхэхын түлөө гансал эблэрэлгэ баталhан талanuud бэшэ, харин бүхы ООН оролдоно, конференци хадаа «хоёр талын» конференциин удхатай байха ёhотой гэжэ Югославиин делегат hаналаа хэлэнэ.

Тэдэ ораторнуудай hүүлээр үгэ хэлэхэ дуратай хүн үгы байба.

Мүнөө үедэ Мароккодо тохёолдоhон байдал тухай арабска болон азиатска оронуудай бүлэгэй нэрэhээ мэдүүлгэ хэхын түлөө Сириин түлөөлэгшэ үгэ эрибэ. Теэд комитедэй түрүүлэгшэ тэрээндэнь арсажа, Мароккодохи байдал тухай асуудал хадаа комитет дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа корейскэ асуудалда хабааданагүй гэбэ.

Энээгээр Политическэ Комитедэй үдэрэй заседани дүүрэв. Удаадахи заседани августын 21-дэ болохо.

Буу зэбсэг хороохо тушаа ООН-эй комиссиин заседани

НЬЮ-ЙОРК, августын 21. (ТАСС). Буу зэбсэг хороохо тушаа ООН-эй комиссиин заседани августын 20-до болоо. Тэрэ заседанида А. Я. Вышинский, Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэ Лодж ба бусад байлсаба.

Генеральна Ассамблейн апрелиин 8-най резолюциин ёhoop, буу зэбсэг хороохо тушаа комисси хадаа 1953 оной сентябриин 1-hээ ойротонгүй Аюулгүйн Совецтэ ба Генеральна Ассамблейдэ өөрынгөө элидхэл үгэхэ ёhотой. Тус резолюцитай дашарамдуулан, август соо комиссида түрүүлэгшэ байhан Грециин түлөөлэгшэ Киру комиссиин заседаниие зарлаа.

Буу зэбсэг хороохо тушаа комиссиин түрүүлэгшын бэлэдхэhэн элидхэлэй проект комиссиин заседани дээрэ табигдаба. Генеральна Ассамблейн резолюциин баталан абтаhан үдэрhөө —1953 оной апрелиин 8-haa хойшо —буу зэбсэг хороохо тушаа ООН-эй комисси заседани үнгэргөөгүй гэжэ элидхэл соо тэмдэглэгдэнэ. Саашаа элидхэл соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «hүүлэй үедэ болоhон уласхоорондын событинууд буу зэбсэг хороохо тухай асуудалые шэнээр хаража үзэхын тулада таатай зохид оршон байдал байгуулха бээ гэhэн найдабари бии. Тиимэhээ буу зэбсэг хороохо тушаа комисси хадаа хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхые хүлеэнэ ба элидхэлые Генеральна Ассамблейн 8-дахи сессидэ ба Аюулгүйн Совецтэ табихые дурадхана.

Советскэ Союзай түлөөлэгшэ А. Я. Вышинскиин дурадхалаар элидхэлэй проект нэгэн дуугаар баталан абтаhан байна.

Эрнст Тельманиие фашистнуудай зэрлиг муухайгаар алаhанhaa хойшо [illegible]эн жэлэй ой

Немецкэ ажалшадай шанала-дурасхаалай митинг

БЕРЛИН, августын 19. (ТАСС). Августын 18-да немецкэ ажалшад немецкэ хүдэлмэришэн ангиин вождь Эрнст Тельманиие гитлеровскэ алууршадай зэрлиг муухайгаар алаhанай 9 жэлэй ойе тэмдэглэбэ.

Эрнст Тельманэй дурасхаалда зорюулагдаhан ажалшадай шанала-дурасхаалай митинг Веймарэй дэргэдэ, Бухенвальд гэжэ урдын гитлеровскэ концентрационно лагериин районд болобо. Эрнст Тельманэй алагдаhан газар дээрэ табигдаhан мемориальна доска митингын үедэ нээгдэбэ. Мемориальна доска дээрэ иимэ үгэнүүд бэшэгдээ: «1944 оной августын 18-да энэ газарта фашистнуудаар алагдаhан хүндэ—немецкэ арадай агууехэ хүбүүндэ, немецкэ хүдэлмэришэн ангиин вождь Эрнст Тельманда хэтэ мүнхын алдар соло».

Германиин социалистическэ единэ партиин ЦК-гэй секретарь Пауль Вандель митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Ирандахи событинууд

ТЕГЕРАН, августын 21. (ТАСС). Дивизионно генерал Восуг гэгшые национальна обороной министрээр, Эофендиар Бозоргмехрые пропаганда ба хэблэлэй Главна управлениин начальнигаар, полковник Бархордарые тегеранска телеграф ба радиостанциин харуулай командираар, полковник Ахмед Горбаниие Тегеранай сэрэгэй губернаторай канцеляриин дэргэдэхи прокурорoop, Мостаф Маккадамые — Иранай национальна банкын директорээр генерал Захеди томилоо гэжэ соносхогдобо.

Нюуса полициин начальник полковник Надери, пропаганда ба хэблэлэй Главна управлениин генеральна директор байhан Башир Фарахманд гэгшэд августын 20-до арестовалагдаhан байна.

Мосаддык, Шаеган, Садеги гэгшэд инженер Моазземиин (Мосаддыгай правительствын байхада почто, телеграф ба телефоной министрын тушаал даажа байhан— ред.) гэртэ баригдаба гэжэ августын 20-ной үдэшэ ба августын 21-нэй үглөөгүүр тегеранска радио мэдээсээ.

«Дад» гэжэ газетын мүнөөдэр дамжуулhанай ёhoop, сенадые зарлаха тухай шиидхэбэри гаргахын тулада августын 21-нэй үглөөнэй 9 часта Эттелал-Оль-Молькын гэртэ суглархыень урдын сенаторнуудта дурадхагдаа.

«Дад» газетын мэдээсэhэнэй ёhoop, Бахтиариин хэрэгээр (энэ оной февраль—март hарануудта Бахтиари племиин Мосаддыгай правительствода эсэргүү восстани хэhэн тухай хэлэгдэнэ.—Ред.) арестовалагдаhан бүхы хүнүүд, тэрэ тоодо Аболь Касем Бахтиари өөрөө августын 20-до сүлөөлэгдэhэн байна.

ПАРИЖ, августын 21. (ТАСС). Франс Пресс агентствын тегеранска корреспондентын мэдээсэлэй ёhoop, генерал Захедиин бронетанкова частьнууд ба сэрэгүүд Мосаддыгай тала баригшадай демонстрацида энэ үглөөгүүр добтолhон байна. Хэдэн хүн шархатаа.

НЬЮ-ЙОРК, августын 21. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын Вашингтонско корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhoop, Мосаддыгай правительствын Захедиин правительствоор hэлгэгдэhэн тухай августын 20-до официальна мэдээсэл абаад тушаалhaa гарабаб гэжэ иранска посол Салех корреспондентнүүдтэ мэдүүлhэн байна.

ПАРИЖ, августын 21. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондент Тегеранhaa иигэжэ мэдээсэнэ:

Кашкайска племенүүдэй вождь хан Хосров Кашкаи Англида тон дурагүй үзэл бариматалдаг дээрэhээ Тегеранhaa тэрьедэжэ Шираз город шадарай район хүрэн ошожо болоо ха. Энэ районд hуудаг Кашкайска племенүүд хэдэн арбаад мянган сэрэгүүдые татан суглуулжа болохо байна. Тэдэнэр хадаа хадын район эзэлдэг юм. Тэндэнь хүрэжэ ошохо бэрхэтэй юм.

Городой губернатор Исфаган Кешаварэ Садр арестовалагдаа.

ТЕГЕРАН, августын 21. (ТАСС). Правительственна бүхы эмхи зургаануудые танкнууд, бронемашинанууд ба солдадууд хаража байна. Камендантска албанай саг урда мэтэ үдэшын 8 часhaa үглөөнэй 5 час хүрэтэр үргэлжэлнэ. Город руу орохо ба городhoo гараха ябадал хорюултай зангаараа. Мүнөөдэр хэдэн газетэнүүд гаргагдаба. Мүнөөдэр гаргагдаhан «Зельзеле» газетэ соо генерал Захеди өөрынгөө түрүүлэлгэ доро правительство байгуулаа гэжэ хэлэгдэнэ.

Корейдэ сэрэгэй пленэйхидые репатриацилга

ПЕКИН, августын 21. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондентын Кэсонhoo мэдээсэhэнэй ёhoop, корейско-хитадай тала нүгөө тала руугаа корейскэ национальностиин бэшэ (американецууд) 150 хүниие ба сэрэгэй плендэ абтаhан 300 корейцүүдые мүнөөдэр репатриировалаа.

Мүнөөдэр дамжуулан үгтэhэн корейскэ сэрэгэй пленэйхидэй дунда лисынмановска «столична» дивизиин командирай орлогшо Лим Ик Свун оролсоно.

Американска тала хадаа корейскэ сэрэгэй пленэй нэгэшье хүниие ба хитадай hайндуратанай дундаhaa сэрэгэй плендэ ороhон нэгэшье хүниие энэ үдэр корейско-китайска талада дамжуулан үгөөгүй.

Мароккодохи байдал

ПАРИЖ, августын 21. (ТАСС). Парижска газетэнүүдэй мэдээсэлнүүдэй ёhoop, марокканска султаниие Рабадhaa Аяччо (Корсика) үсэгэлдэр сүлэhэнэй hүүлээр, хэдэхэн хоногой урда тээ Эль-Глауиин тала баригша байhан ба Имам гэжэ, тайлбарилан хэлэбэл, Марокко мусульманска шажанай толгойлогшоор соносхогдоhон Мохаммед Бен Араф шэнээр султан болгогдоо.

Марокканска султаниие зайсуулhан тухай «Монд» газетэ иигэжэ бэшэнэ. Франциин министрнүүдэй совет хадаа «марокканска хан шэрээн ерээдүйе хангахын» тулада «бүхы шухала хэмжээнүүдые абаха» түлөөлэлгэ Мароккодохи генеральна резидент генерал Гийомда үгэhэн байна.

Марокканска арадай национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүү хэмжээ болгон султаниинь французска колонизаторнуудаар зайсуулагдаа гэжэ французска демократическа хэблэл дахин онсо тэмдэглэнэ.

Султаниие зайсуулгада эсэргүүсэлгын демонстраци үсэгэлдэр Танжертэ болоhон байна. Оранай (Алжирай) олон тоото организацинууд тэрэшэлэн хамтаран буруушаалга хэhэн байна.

Депутат-коммунист Крижель-Вальримон Мароккодохи событинууд тухай правительствоhaa бэшэгээр асуулта хэбэ.

НЬЮ-ЙОРК, августын 21. (ТАСС). Африканска ба азиатска 16 оронуудай түлөөлэгшэд Пресс конференци үнгэргэбэ. Султаниие зайсуулгаар түгэсхэгдэhэн Мароккодохи событинууд тушаа бүлэг гүрэнүүдэй ехээр hанаагаа зобожо байhан тухай Сириин түлөөлэгшэ Зейн-Эд-Дин эндэ хэлэhэн байна.

Карачи городой коммунистическэ партиин организациин секретариие сүлөөлэлгэ

КАРАЧИ, августын 20. (ТАСС). «Имроз» газетын мэдээсэhэнэй ёhoop, Синд провинциин верховно сүүд хадаа 1951 оной июль соо арестовалагдаhан, Карачи городой коммунистическэ партиин секретарь Хасан Насри гэгшые сүлөөлхэ тухай захиралта гаргаа. Хасан Насри гэгшын хэрэгые хаража үзөөд, судьянар Лари, Агха гэгшэдэй тэрэниие арестовалhан ябадал хуулита бэшэ гэжэ мэдүүлhэнэйнь hүүлээр, тэрэниие сүлөөлхэ тухай захиралта сүүд үгэhэн байна.

Газарай хүдэлхэдэ хохидоhон Грециин арад зондо болгарска Улаан Хэрээhэнэй туhаламжа

СОФИ, августын 20. (ТАСС). Болгарска Улаан Хэрээhэн Грециин Улаан Хэрээhэнэй Гүйсэдхэхэ комитедтэ иимэ телеграмма эльгээбэ: «Газарай хүдэлhэнэй эсэстэ Ионическа аралнуудай арад зоной ехээр хохидоhон ябадалтай дашарамдуулан болгарска олониитын үмэнэhөө болгарска Улаан Хэрээhэнэй Центральна Совет хүршэ болохо греческэ арадта гүнзэгы гашуудалаа мэдүүлнэ. Газарай хүдэлхэдэ хохидоhон арад зондо туhалха гэhэн халуун зүрхэнэй эрмэлзэлгэтэй болгарска Улаан Хэрээhэнэй Центральна Совет Грециин Улаан Хэрээhэнэй Гүйсэдхэхэ Комитедэй мэдэлдэ 100 мянган лев эльгээбэ».

Редакциhaa

Манай газетын июниин 10-най номерто Курумканай аймагай газетын секретарь Е. Цыреновагай «Турахиндахи хубилалта» гэжэ гаршагтай статья толилогдоhон байгаа. Калининай нэрэмжэтэ колхоз Турахиндахи бэлшээриин газарые сабшалан болгожо байна гэжэ энэ статья соо хэлэгдэhэн байна юм. Редакци нүхэр Цыреновагай найдаад, энэ материалые шалгал гүйгөөр толилhон байна. Хожомынь редакцида ороhон бэшэгэй ёhoop шалгалта хэхэдэ Е. Цыреновагай статья бодото байдалые харуулhан бэшэ, харин худал хуурмаг байшоо. Е. Цыреновагай хуурмаг материал газетэдэ эльгээhэн ушарые зүбшэн хэлсэхыень манай редакци партиин Курумканай аймагай комдо хандана.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Румынска арадай агууехэ hайндэр

(*Түгэсхэл*)

мынска ажалшадай байдалынь hайжарна, культурань ургана.

Гэр байра болон культурна барилга Румыниин түүхэдэ үзэгдөөгүй түргэн темпээр баригдана. Бухарестдэ полиграфическа промышленностиин угаа томо центр — «Скынтейи» гэжэ байшан барилга дүүрэжэ байна, «Буфтя» гэжэ киноцентр баригдажа байна, столицада метрополитен бариха хүдэлмэри эхилээ. Бүхы орон дотор байрын гэрнүүд олоор баригдана.

Гэр байра барилгые үргэдхэхын ба түргэдхэхын, городуудые hэльбэн шэнэдхэхын зорилгоор үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь соо Арадай правительство болон Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК Бухарестые ба оронойн бусад городуудые бариха ба шэнэдхэн байгуулха тухай тогтоол баталан абаа.

Хүдэлмэришэд болон албахаагшадай бодото салин жэлhээ жэлдэ ургана, ажалша таряашадай олзо таhалгаряагүй ургана. Румынида хүдэлмэригүй, үлэсхэлэн, гэр байргүй хүнүүд гэжэ байхагүй. Ажаллаха дуратай хүн бүхэн хүдэлмэри хэнэ, зохихо салин хүлhэ абана. Арадай гэгээрэлые болон культурна байгуулалтые саашадань хүгжөөлгэдэ, арадай элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын хэрэгые hайжаруулгада гүрэн жэл бүри ехэ мүнгэ hомолно. Буржуазно-помещигүүдэй байгуулалтын үедэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ дүрбэн миллион гаран хүнүүдэй бии байhан Румынида мүнөө үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхалга дүүрэхэ дүтэлөө. Орон дотор түлөөhэгүй долоон жэлэй hуралсал хангагдана, хүдэлмэришэд болон таряашадай үхибүүд профессиональна hургуулинуудта, дээдэ hургуулинуудта сүлөөтэйгөөр орохо аргатай болоо. hургуулинуудта болон дээдэ hургуулинуудта hуража байhан hурагшадай тоо 1952 — 1953 онуудта 2400 мянган хүн болоо. Иимэ юумэ Румынида хэзээшье байгаагүй юм.

Шэнэ социалистическэ ажабайдал байгуулгада румынска арадай тон ехэ амжалтануудые түйлахадань румынска гүрэнэй дайсад галзууран хороо бусална. Американска монополистнуудай дэмжэдэг империалистическэ реакци румынска арадай хойшолонгүйгөөр унагааhан буржуазно-помещигүүдэй дарлалтые орон дотор hэргээн бодхоохо гэhэн бузар муухай түсэб табина. Американска империалистнууд Румынида hандаргалтын хүдэлмэри ябуулхын тулада тон ехэ мүнгэ зөөри hомолно, шпионууд болон диверсантнуудые тэндэ эльгээнэ. Зүгөөр арадай демократическа байгуулалтые hандаргаха гэhэн румынска арадай дайсадай бүхы hэдэлгэнь буруу hүрэнэ. Румынска республикын ажалшад өөрынгөө түүхэтэ түйлалтануудые хёрхоор хамгаална.

Румынска арад оронойнгоо уласхоорондын нэрэ хүндые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые түйлаа. Мүнөө Румыни — бодото бэеэ даанхай гүрэн — Советскэ Союзай толгойлжо байгаа демократиин ба социализмын хүсэн түгэлдэр лагерь дотор бата hуури эзэлнэ. Румыни хадаа социалистическэ лагериин бусад оронуудтал адли эб найрамдалда дуратай гадаадын политика эрхилнэ.

Өөрынгөө hайндэртэ румынска арад hүүлэй юhэн жэл соо ябажа гараhан замаа омогорхон ёhоpoo омогорхон харана. Тус арад советскэ арадта болон тэрэнэй армида — Советскэ Армида иигэ дуратай байhанаа элеэр харуулна. Арадай ажахые хүгжөөлгэдэнь, уласхоорондын нэрэ хүндые бэхижүүлгэдэнь Советскэ Союзай эбтэ ёhоной, hайн hайхан туhаламжын хэды ехэ байhые Румыниин ажалшад мэдэнэ. Энэ туhаламжын ашаар гансал бэеэ даанхай байдалтай болоhон бэшэ, харин экономическа hандаргалтын хойшолонгүүдые дайнай хойто тээ богонихон болзор соо дабажа гараhанаа, оронойнгоо арадай ажахые дэбжүүлгэдэ, ажалшадай материальна байдал hайжаруулгада болон культурые хүгжөөлгэдэ, гүрэнэйнгөө бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлгэдэ ехэ амжалтануудые түйлаhанаа румынска арад тэрэшэлэн мэдэнэ.

«Дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ Агууехэ Советскэ Союзтай хани барисаан ба холбоон, тэрэнэй дэмжэлгэ ба ахадүүгэй hайн hайхан туhаламжа хадаа румынска арадай-демократическа гүрэнэй бэеэ даанхай байдалай ба суверенитедэй гол нүхэсэлынь, манай орон дотор социализм амжалтатайгаар байгуулгын гол нүхэсэлынь мүн болоо», — гэжэ Румынска Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Г. Георгиу-Деж бэшэнэ.

Хүдэлмэришэнэй партиин хүтэлбэриижэ байдаг румынска арад Советскэ Союзай хани барисаанда, туhаламжада болон дэмжэлгэдэ, мүн тэрэшэлэн арадай демократиин оронуудтай ахадүүгэй хани барисаанда түшэглэн, социализм байгуулгын замаар найдамтайгаар ябажа байна.

А. МЕРКУЛОВ.

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ hЭРГ[illegible] БОДХООХО БА ХҮГЖӨӨХЭ ГҮР[illegible] ДҮРБЭДЭХИ УРЬhАЛАМЖА

1953 оной августын 9-дэ Архангельс[illegible] городто болоhон шүүбэринүүдэй 8-[illegible] тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьhаламжын бүхы разрядуудта сери[illegible] ба облигацинуудай удаадахи номерну[illegible] шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрии[illegible]
060062	39*)	1.000	070670	10*)	[illegible]
060106	1—50	500	070677	47*)	[illegible]
060307	29*)	5.000	070683	[illegible]	[illegible]
060653	38*)	1.000	070797	1—50	[illegible]
060667	36*)	1.000	070809	1—50	[illegible]
060744	47*)	1.000	070958	04*)	[illegible]
060759	1—50	500	071095	44*)	[illegible]
060813	1—50	500	071164	42*)	[illegible]
060911	36*)	5.000	071210	33*)	[illegible]
061075	04*)	1.000	071251	26*)	[illegible]
061225	14*)	5.000	071323	05*)	[illegible]
061349	36*)	1.000	071361	20*)	[illegible]
061644	01*)	1.000	071680	16*)	[illegible]
061660	1—50	200	071756	1—50	[illegible]
061847	35*)	1.000	071976	04*)	[illegible]
062056	20*)	5.000	072112	06*)	[illegible]
062158	34*)	1.000	072124	19*)	[illegible]
062206	14*)	5.000	072129	39*)	[illegible]
062292	1—50	500	072147	08*)	[illegible]
062328	44*)	5.000	072328	1—50	[illegible]
062377	1—50	500	072334	1—50	[illegible]
062379	15*)	1.000	072750	48*)	[illegible]
062917	19*)	5.000	072917	22*)	[illegible]
063072	1—50	200	072931	1—50	[illegible]
063172	11*)	1.000	073492	40*)	[illegible]
063355	1—50	200	073518	16*)	[illegible]
063365	1—50	500	073739	1—50	[illegible]
063468	1—50	200	073917	44*)	[illegible]
063518	06*)	1.000	073955	1—50	[illegible]
063566	45*)	1.000	074228	25*)	[illegible]
063747	1—50	200	074246	1—50	[illegible]
063851	37*)	25.000	074407	08*)	[illegible]
064198	1—50	200	074428	23*)	[illegible]
064366	35*)	1.000	074553	07*)	[illegible]
064440	12*)	1.000	074600	1—50	[illegible]
064946	1—50	500	074705	37*)	[illegible]
065090	01*)	5.000	074733	41*)	[illegible]
065115	36*)	1.000	074872	32*)	[illegible]
065141	12*)	1.000	074898	1—50	[illegible]
065221	28*)	1.000	075118	16*)	[illegible]
065356	1—50	200	075354	34*)	[illegible]
065388	1—50	200	075373	38*)	[illegible]
065521	1—50	200	075828	1—50	[illegible]
065553	1—50	200	076101	48*)	[illegible]
065647	1—50	200	076268	17*)	[illegible]
065697	12*)	1.000	076274	1—50	[illegible]
065831	12*)	1.000	076309	47*)	[illegible]
066092	36*)	1.000	076430	1—50	[illegible]
066132	36*)	1.000	076434	30*)	[illegible]
066182	1—50	200	076690	1—50	[illegible]
066330	26*)	1.000	076697	1—50	[illegible]
066793	1—50	200	076698	1—50	[illegible]
066897	11*)	1.000	076742	36*)	[illegible]
066943	25*)	1.000	076880	06*)	[illegible]
066952	17*)	1.000	076887	46*)	[illegible]
067060	50*)	1.000	077118	23*)	[illegible]
067118	39*)	1.000	077188	1—50	[illegible]
067220	41*)	1.000	077481	24*)	[illegible]
067292	20*)	1.000	077641	1—50	[illegible]
067293	01*)	10.000	077742	39*)	[illegible]
067396	1—50	500	077854	16*)	[illegible]
067601	1—50	200	077869	06*)	[illegible]
067622	31*)	1.000	078293	20*)	[illegible]
067829	1—50	500	078362	45*)	[illegible]
067980	38*)	1.000	078411	1—50	[illegible]
068082	12*)	1.000	078442	45*)	[illegible]
068229	05*)	1.000	078524	18*)	[illegible]
068282	35*)	1.000	078619	1—50	[illegible]
068380	25*)	1.000	078653	43*)	[illegible]
068462	08*)	1.000	078706	05*)	[illegible]
068596	1—50	200	078728	41*)	[illegible]
068677	1—50	200	078739	48*)	[illegible]
068730	1—50	500	078855	1—50	[illegible]
068839	1—50	200	078945	49*)	[illegible]
068853	31*)	1.000	079074	36*)	[illegible]
069115	26—50	200	079100	36*)	[illegible]
069321	28*)	10.000	079179	15*)	[illegible]
069334	1—50	200	079260	1—50	[illegible]
069575	27*)	1.000	079268	1—50	[illegible]
069670	35*)	1.000	079350	22*)	[illegible]
069704	27*)	1.000	079487	32*)	[illegible]
070077	48*)	1.000	079581	32*)	[illegible]
070225	16*)	1.000	079621	1—50	[illegible]
070264	49*)	1.000	079705	25*)	[illegible]
070282	20*)	1.000	079717	1—50	[illegible]
070286	01*)	1.000	079853	03*)	[illegible]
070556	49*)	1.000			

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгө[illegible] номернуудта тус бүриин 200 түхэ[illegible] шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Ко[illegible]сиин Түрүүлэгшэ—ажалшадай де[illegible]дуудай Архангельска областной Со[illegible] гүйсэдхэхэ комитедэй Түрүүлэгшэ

С. И. МОЛИК[illegible]

Комиссиин харюусалгата секретар[illegible] нансова албанай Советник

Л. А. ВАСИЛЬЕ[illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров— 16.

Н—00608. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.